

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljke (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta šte. 8.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Drzno preziranje slovenščine pri sodnijah.

(Interpelacija poslanca Robleka in tovarišev na njegovo ekscelenco gospoda vodjo pravosodnega ministertva.)

Neverjetno je, da v pravni državi, v kateri je zajamčena enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v uradu, v šoli in v javnem življenju, vlagajo državna pravdnistva v slovenskih pokrajinah proti slovenskim obtožencem nemške obtožnice in se tudi razprave pri javnih obravnavah vršijo v nemškem jeziku, tako da obtoženec nikakor ne more obtožnice niti prečitati in ne razumeti, ali se zagovarjati pri ustmeni obravnavi, ker ne razume obtožnice in predlogov državnega pravdnistva.

Tako so vse razprave funkcionarjev državnega pravdnistva mariborskega sodišča samo nemške, celo v onih slučajih, v katerih se izjemoma vložijo slovenska obtožnica; pri celjskem porotnem sodišču so pred porotnim sodiščem vse obtožnice nemške in ravno tako vsi govori funkcionarjev c. kr. državnega pravdnistva. V Celovcu se sploh ne vlagajo slovenske obtožnice.

V novjšem času se dogaja v Celju, da se vložijo tudi v slučajih, ki spadajo pred razsodni senat, obtožnice proti slovenskim obtožencem v nemškem jeziku, posebno če je toženih več oseb in je eden ali drugi obtoženec bil zaslišan pred preiskovalnim sodnikom nemški, tudi če je slovenščine popolnoma zmožen. Naravno bi morala v takih slučajih obtožnica biti slovenska, katero bi vsi obtoženci razumeli, ali če bi res ta ali oni ne znal slovenski, v obeh jezikih.

Obžalovanja vredno je, da še zmiraj mirno trpi vlada tako ravnanje,

ki se mora imenovati brezvestno. V stoletju, ki se imenuje stoletje humanitete, je tako brezobzirno postopanje nasproti pripadnikom druge narodnosti popolnoma nerazumljivo. To je izrodek zoprne narodnostne mržnje in sad naših političnih razmer. Vlada nima niti volje niti poguma, da napravi red vsaj v uradu. Ona se boji napadov nasprotnih listov in političnih strank, ki bi ji mogoče predbacivale „slavi-ziranje.“

Podpisani poslanci vprašajo njegovo ekscelenco gospoda vodjo pravosodnega ministertva:

1. Ali so mu te razmere znane?
2. Ali hoče te nedostatke odpraviti in skrbeti za to, da se rabi pri sodnih obravnavah, kjer se vendar gre za življenje, za prostost in za premoženje obtožencev, v obtožnicah in govorih državnega pravdnistva v Celju, Mariboru in Celovcu oni jezik, katerega se poslužuje zatoženec?

Dunaj, 26. jan. 1909.

Roblek in tovariši.

„Trnjeva pot“.

II. pismo iz občine Kokarje.

Deželna bolnišnica v Celju je pred kakimi 4. leti določila občini samonemške tiskovine „Auszug“ o bolnikih, ki so bili sprejeti tam v oskrbovanje. Ker župan ni hotel teh nezakonitih tiskovin obravnati, so mu začeli dopošiljati dvojezične tiskovine „Auszug-Izveček“, toda popisali so mu jih samo v nemščini. Nasproti temu je župan zahteval, naj mu jih spišejo slovensko.

Bolnišnica se je obrnila za odpo-moč na c. kr. politično ekspozituro v Mozirje, ki je seveda županu ukazala, da mora nemško spisane dvojezične tiskovine obravnavati ter mu vsakokrat zažugala globo 20 K, češ, člen XIX. državnega osnovnega zakona z dne 27. jul. l. 1867. daje obema dežel-

nima jezikoma jednake pravice v vseh uradih, torej se mora nemški dopis bolnišnice v občinskem uradu obravnavati.

Aha! te do danes v 4 letih nako-pičene mnogobrojne globe vselej po 20 K se Vam zde, gospod urednik, tisto bodeče trnje na potu slovenskega uradovanja občine Kokarje, ki bi naj župana do dobrega nabodle! Toda ta ni tako nepreviden, da bi hotel na nje stopiti. Vzel je vsakokrat pogumno v roke člen XIX. ter ž njim kot z brezovo metlo pometel vse trnje raz pota.

Kako je pometal ta naš pogumni in spretni pometal Vam poročam prihodnjč.

Srčen pozdrav Vam in vsem, ki so prepričani, da je treba pri nas povsod z brezovo metlo odločno pometati, če hočemo res priti do svojih pravic.

Pravicoljub.

„Amerikanci“.*

(Dopis iz gornjesavinske doline.)

V pondeljek, dne 1. svečana t. l. so se odigrali na železniški postaji v Šmartnem na Paki pretresljivi prizori.

Pred prihodom vlaka, ki vozi iz Celja na Spodnji Dravograd je jokalo nad sto ljudi. Krog 50 fantov in deklet, po večini bratje in sestre, starih od 18 do 30 let je jemalo slovo od starišev. Zadušeno ihtenje, stokajoče zdihovanje, podobno obupu nad odprtim grobom je napolnjevalo na široko in visoko mrzlo ozračje, kot vroča molitev k Bogu za srečno pot v — Ameriko. Le malokateri fant je v zmago nad samim seboj glasno zaukal, češ, kaj jokate in tarnate, saj se vrnemo čez par let bogati in srečni domov.

Vlak je oddrdral ter odpeljal za-jokane oči v tuji svet onostran Koroške in Tirolske v divno Švico ter dalje odtod po Francozki v krasen Pariz.

* Vseled množine građiva se nam je članek zakasnil. Op. uredn.

odkoder je potovalni agent odpravil izseljence v pomorsko mesto L'Havre.

V gornjesavinsko dolino pa so se vračala potrta srca starišev, bratov in sester.

Največ izseljencev je bilo iz občin Kokarje, Bočna, Gornjigrad, Ljubno in Rečica. Ni jih gnalo v svet niti siromaštvo niti sila, temveč nezadovoljnost z razmerami domačega kraja in hrepenenje po bogastvu. Gornjesavinčani imajo dobro razvito lesno trgovino. Kot splavarji pridejo tja do Beleggrada, poznajo osebno bratski srbski narod. Široka Donava, ta slovanski veletok, jim je ojačil pogum pogledati tudi svet onstran širokega morja. Šla sta najprej dva, njuno ugodno poročilo je izvabilo tudi druge. Dandanes potujejo Gornjesavinčani v Ameriko in nazaj, kot da bi hodili tja na sejm. Malo je hiš, od katerih bi ne bil kdo Amerike videl.

Hrepenenje po Ameriki je postalo skoro nalezljivo, raditega je dana ljudskim šolam v gornjesavinski dolini nova naloga, namreč, predložiti učencem gmotni in duševni račun te izselitve, katerega priobčujemo tu v skrčenih potezah za odrasle.

1. Vsak izseljenec je nesel seboj 400 do 600 kron kot potnino, kar znaša skupaj 20 do 30 tisoč kron. Lepa vsota!

2. Od 50 izselnikov bode v prvem letu približno polovica vrnila staršem potnino, druga polovica zaide v take razmere, da si ne bode mogla nič prihraniti. Znano je do dobra, da si oni, ki si niso v prvem letu ničesar prihranili, tudi v poznejših letih tega ne dosežejo. Amerikanska prostost, zabave, veselice, pijača itd. ga drže v železnem objemu.

3. Ta prostost, ki postane za mlade ljudi pravzaprav pogubna sužnost uživanja, potegne v naslednjih letih tudi one za seboj, ki so prvo leto pridno varčevali; neokuženi ostanejo le trdni, dozoreli značaji, ki vedo ceniti vrednost

LISTEK.

Martin Močan

Zgodovinska povest iz XVI. stoletja.
Spisal: Robert Košar.

I.

Ko sem brskal nekoč po zaprašenih listinah na podstrešju neke stare kmetske hiše, našel sem v svoje začudenje poleg Dalmatinove biblije tudi nek životopis pra-pra-pradede še sedaj na istem posestvu živečega gospodarja, v katerem opisuje dotični mož svoje razburkano življenje.

Ta opis je tako zanimiv, da sem sklenil rešiti spomine tega moža, ter obelodaniti njegovo življenje in trpljenje.

Glasi se tako-le:

V imenu Boga Očeta in Sina in svetega Duha hočem sedaj opisati svoje življenje: Bogu v čast, sinovom v zgled!

Rodil sem se leta 1510.

Mati so mi pravili, da je bil v zimi tistega leta tako strašen potres, da je porušil dva stolpa pri našem gradu. Ker zemlja upliva na človeka, je to menda vzrok, da sem postal tako silno velik in močan. S šestnajstim letom sem že prelomil podkev kakor tresko.

Pri sv. krstu so mi dali ime: Martin.

Tudi oče so bili velik in močan mož. Sosed je dejal, da so nekoč na paši zadavili medveda, ko jim je prišel po tele. Sicer pa so bili dobrega in usmiljenega srca. Prehodili so sedem dežel; videli so Kranjsko, Koroško, Avstrijsko, Štajersko, Ogrsko, Hrvaško in celo v Bosno so se spustili za divjim Turkom, s katerim so se bojevali vse svoje življenje.

Ko sem bil še majhen, sem se jih silno bal, kajti imeli so porezana ušesa. Črez čelo, nos in levo lice pa je se-

gala za mezinec debela rdeča proga, katero jim je zarisal turški meč. V jezi so bili strašni videti: proga črez lice se jim je napela, kakor bi hotela zakrvaveti na novo. Mene pa so imeli zelo radi. S sedmim letom sem jim že pomagal pri delu; nosil sem vodo in snope kakor vsak odrasčen človek.

Če sva sedela zvečer pred hišo, so mi pravili o svojem življenju. Večkrat so jokali, večkrat so se smejali, kakoršna je pač bila pripovedka. Največ pa so mi pripovedovali o divjih Turkih in konečno so dejali vselej:

„Martin, Martin, poglej moje lice, poglej moja ušesa. Ne pozabi na Turke, ko boš velik in močan!“

In jaz sem se naslonil na njihovo koleno in sem prisegel, da bodem porazil vsem Turkom ušesa, kakor so oni storili mojemu očetu.

Mati pa so se zelo hudovali ob takih prilikah nad očetom.

„Vedno mu praviš o Turkih“ so dejali, „boš videl, v kako nesrečo še bo zabredel Martin, ki je itak že od rojstva hude jeze.“

Oče pa so odvrnili:

„Kdor premaga kugo, je srečen človek. Mi pa imamo dve kugi, proti katerima se moramo bojevati. Prva je smrtni greh, druga je divji Turk. Da se ga ne loti prva kuga, je tvoja skrb — mati, da pa se rešimo Turkov, to je moja skrb. Otroci naj vedo, koliko smo pretrpeli očetje, da se ne bodo branili truda in krvi. Tako je — amen!“

Mati so se obrnili v stran, ter me na tihem učili moliti in bogoljubnega življenja. Turkov niso omenili nikdar; samo Marijo so prosili, da me vzame v svoje mogočno varstvo.

Dalje prihodnjč.

amerikanskega dolarja in vrednost dela. Ti si naberejo gotovine, da dopošljejo v par letih po več tisoč kron domov. Amerikanci koristijo našim družinam le v posameznih redkih slučajih. V obče pa ima naše prebivalstvo radi njih veliko škodo. Polovica denarja se ne vrne. Doma primanjkuje hlapcev, dekel, rokodelcev, delavcev itd. Večina „Amerikancev“ ne more nazaj domov; kajti vsled svoje lahkomišelnosti si niti potnine ne prihranijo, a oni, ki pridejo, se ne morejo več prilagoditi našim razmeram ter se kmalu povrnejo v deželo prostosti. Mnogo jih pride tam ob življenje, drugi se telesno poškodujejo. Splošni račun izseljevanja kaže torej za naš narod veliko izgubo, gmotno in duševno. Besede pesnikove:

„O vdova tožna, zapuščena
Ti mati toliko sirot“

se nanašajo pravzaprav z vso resnico na slovensko domovino Gornjesavinčana.

Gornjesavinska dolina ima dovolj zaslužka doma. Vožnja splavov na Hrvatsko, lesna trgovina sploh, lesno delo po planinah, mlini in žage, dnina na polju itd. daje ljudem dovolj zaslužka. Nikomur še ni bilo treba iti odtod zaradi pomanjkanja, kdor je šel, je šel iz pohlepnosti po bogastvu, ki je podobno — prazni peni.

Ostanite torej doma, ne trgajte srca domovini, ona ima dovolj prostora in kruha za vse!

Vi pa, ki ste šli odtod, držite svojo besedo, katero ste nam dali ob slovesu, da hočete živeti varčno in zmerno, da se bodele onkraj morja vsak dan spominjali svojih dragih in da bodele ondi vedno ohranili neomadeževano svojo slovensko narodnost ter se nekega dne vrnete šolani po skušnjah življenja, dobro petični v predrago domovino.

To izseljevanje daje narodni šoli priložnost slediti potovanju izseljencev. Vsak dan smo kazali na zemljevidu kraj, do kam so dospeli. V sredo so bili v Baselu v Švici, v petek v Parizu, v soboto v Havru, potem smo dobili od njih že razglednice s popolnoma slovenskimi naslovi, izračunali smo, da pluje njihova ladja sedaj že dva dni po širokem oceanu. Razlagajoč učencem ob napeti tišini muke dolgotrajnega potovanja, posebno po morju ter njihovo hrepenenje v srcu po svojih dragih in po zapuščeni domovini, porosile so se oči bratcev in sestic, kakor da bi prošile, oh, naj pridejo nazaj domov!

Zvečer pa se je slišala po hišah molitev za srečno pot predragih po morja v novi svet.

V petek oziroma najpozneje v soboto, dne 13. t. m., je priplula njihova ladja v večmilijonsko ameriško mesto New-York, odkoder pričakujemo poročil o njihovem potovanju. Dobili jih bomo, kajti kot bivši učenci, učenke in znanci so mi obljubili poročati, a jaz sem radoveden, so li knjige, katere so si marljivo izposojevali iz svoje javne knjižnice, uplivala na njihovo srce in značaj v toliko, da bodo kljubovali vsem nevarnostim sveta in če bodo res ohranili svoje srce in svoj zaslužek domovini.

Gospodarski paberki.

Nova postava o živinskih kugah.

Dne 23. m. m. je vlada sedaj že razpuščeni drž. zbornici predložila načrt za novo postavbo o živinskih kugah, v kateri se določbe glede varstva domače živinoreje pred zanašanjem kužnih bolezni iz inozemstva določnejše opisujejo in se prilagajajo točasnim prometnim razmeram, se razširjajo predpisi glede živinskih potnih listov, se določa živinozdravniško nadzorstvo živinskih sejmov in se predpisujejo natančnejša določila glede živinozdravniške preiskave živinskih transportov na železnicah in ladjah.

Med nalezljive živinske bolezni, ki jih je treba naznaniti, so se na novo

privzele: tuberkuloza živali v gotovih oblikah, kuga divjačine in živine ter garje oslov, mul in mezgov; veterinar-no-policijsko uradovanje zadevno živinskih kug se je postavilo na modernim zahtevam odgovarjajočo podlago.

Ker je mnogokrat takojšnje zaklanje kuge sumljivih ali že okuženih živali najboljše sredstvo za zatiranje kuge, se bo tozadevno pravo države, v tem smislu vmes poseči, razširilo. Pri tem je pa samoočebito umevno, da se mora postaviti tudi odškodninska dolžnost države na širjo podlago po načelu, da mora posamezniku škodo, ki jo ta trpi v interesu celote po oblastvenih ukazih, povrniti država. Dozdaj se je postopalo v tem smislu samo pri živinski kugi, pri pljučni kugi, pri svinjski kugi in včasih tudi pri smrkvosti. Sedaj se glede zadnje kuge postopanje razširi in se raztegne dolžnost usmrčenja tudi na bolezen na gobcu in parkljih ter na tuberkulozo. Nadalje bi pa trebalo tudi dati podporo pri vraničnem prisadu (zajavcu, volčicu) in šumečih bulah (perečem ognju), kar bi bilo dobro iz zdravstvenih ozir, ker bi se slučajje teh kug takoj naznanjalo in bi se zasiguralo naglo zatiranje, zabranilo bi se pa tudi, da pride v zdravstvenem oziru sumljivo meso v promet.

V gotovih slučajih se tudi določajo premije za pravočasno naznanilo kužnih bolezni, da tako pridejo oblasti v položaj čimprej vmes poseči. Ker sestroski za razkuženje povračajo iz javnih sredstev in se daje odškodnina za predmete, ki so se o priliki razkuženja pokvarili, so stranke teh stroškov, ki so posebno tlačili malega živinorejca, oproščene.

Ker se je pokazalo cepljenje kot eno najuspešnejših sredstev za zatiranje posameznih kužnih bolezni, se podaje v načrta nujno potrebna podlaga za ureditev cepljenja, in se daje tudi možnost, v gotovih slučajih zankazati cepljenje; preskrbuje se pa tudi možnost podelitve odškodnine za živali, ki so poginile vsled oblastveno odrejenega cepljenja.

Tudi nekatere olajšave pobje nova postava vkljub načelu, da je treba pri zatiranju kužnih bolezni postopati skrajno energično; tako se takoj skrejo veterinar-no-policijske odredbe, če to pripušta odstranjena nevarnost, tako da se promet z živino preveč ne ovira. Tudi drakonična določba, da se imajo psi, ki se najdejo ob času kontumace brez nagobčnika, takoj usmrtiti, se omilja v toliko, da pod gotovimi pogoji železni „moraš“ odpade.

Tudi glede kazni se izvrše neke spremembe. Tako bi se lahki prestopki ne zasledovali od sodnije, ampak od policijske oblasti.

Če se načrt spremeni s postavbo, bo naša živina na vsak način uživala večje varstvo, če bode vsak posameznik strogo sledil določilom postave.

Travniki ne smemo zane-mariti!

Marsikateri kmet toži, da mu travniki od leta do leta vedno manj donosajo in še ta krma, ki mu priraste, ni kaj prida. Namesto dobrih trav in detelje, raste le plevel ali mah. Seveda s tako krmo ni mogoče veliko goveje živine dobro krmiti in znano je, da je dandanes živinoreja največje vrednosti. Od travnikov je skoraj vse kmetiko življenje odvisno, kajti, kdor ima dobre travnike, ima veliko in tečne krme in redi lahko mnogo živine; živina je draga in poleg tega še dobimo od nje prekoristni hlevski gnoj, da nam je možno naša polja dobro gnojiti. Tako je v dobrem gospodarstvu jedno posledica drugemu; prvi vir in glaven steber kmetijstva je pa vedno le umno travništvo. Travniki toraj morajo biti v dobrem stanu in to se doseže s tem, da jim dobro in močno gnojimo. Plevel je vedno trdovratnejši, kakor dobre trave in te so slabe, ker jim hrane primanjkuje. Če travnikom dobro gnojimo, tedaj so tudi sladke trave stanovitejše in plevel jih potem ne more tako lahko zatreti. Gnojiti je torej treba travnikom ravno tako dobro, kakor njivam in vinogradom. Našim kmetom pa hodi s hlevskim gnojem navadno povsod po tankem in niti misli ni, da bi ga na travnike vozili, ko jim ga še za njive ni preveliko. Gnoj kupovati bi se pa najbrž mnogim zdelo nekoliko smešno in če bi tudi hoteli, bi bilo to nemogoče, ker ga nikdo nima preveč. Namesto hlevskega gnoja pa

imamo prav dobro in ceno sredstvo, ki je veliko ceneje in izdatnejše: umevna gnojila. Teh razločujemo več vrst, a za naše kraje pridejo le 40 % kalijeva gnojna sol in Tomasova žlindra v prvi vrsti v poštev. Za jeden hektar (= 1 ³/₄ orala) potrebujemo:

200—250 kg 40 % kalijeve gnoj. soli in 600—800 kg Tomasove žlindre.

To dvojce gnojil potrosimo najbolje v jeseni pred snegom, in sicer storimo najboljšo, če jih pred trosenjem dobro premešamo in potem pomešana posejemo. Teh gnojil pa ne smemo dolgo časa pred gnojenjem mešati, ker ta mešanica rada trda postane in imamo potem z drobljenjem nepotrebno delo.

Gnoji se pa lahko tudi po zimi, in sicer se smejo potrositi gnojila po snegu le tedaj, če je travnik raven; če je pa strm, potem se gnoji hitro, ko sneg zgine. Nikdar pa se naj ne gnoji s samo Tomasovo žlindro, ker je to gnojenje napačno in pomanjkljivo. M.

Kako je postopati s konji po zimi?

(Po „Priř. Nar.“)

Pri mnogih gospodarjih je postopanje s konji v zimi pomanjkljivo in pogrešno. Zvečine se misli, da je za konje najboljšo, če so v zimi, ko ni dela, v toplem hlevu.

Tako nepremišljeno postopanje lahko, če je zima dolga, in posebno še v toplih hlevih, uniči moč in zdravje konj. Konji, vajeni dela, se ne smejo čez zimo držati v hlevih, to pa se godi, če se jih pušča dalje časa stati v hlevih brez dela, a pri tem se jih hrani kakor v sredini leta, ko je največ dela.

Na ta način se razvije v trebušni votlini in med mišicvjem preveč masti, dihanje se oslabi, krvni tok istotako, in mišicevje izgubi svojo napetost. In tako postane konj počasi mehkužen, v katerem stanju je naravno pristopen vsem mogočim boleznim, baš kakor ljudje, ki morajo vedno delati v sobi.

Če pride tak konj na spomlad zopet k delu, začne najprej delati prav ognjevit in živo, tako da ga je treba kar nazaj držati. Ali to veselje do dela je kaj kratko, hitro popusti in prehaja v popolno lenobo, kar je posledica pomanjkanja moči. Šele po daljšem času se mu vrnejo prejšnje moči.

Res je včasih težko konje tudi po zimi primerno zaposliti. In vendar je dela z vožnjo gnoja (v vinograde), drv itd. tudi po zimi dovolj. In če to ne, pomisli naj vsak gospodar, da je bolje, če se poplje s konjem večkrat vsaj v sosednje mesto, nego da se mu brez dela v hlevu pokvari.

Ni pa dobro, če se skuša morda s prikrajševanjem hrane nadomestiti brezdelje konj, odnosno odvrtiti škodljivi ušpliv stanja v hlevu, ker s tem konj naglo izgubi svoje moči. Dober vožni konj tudi v odmoru mora imeti svojo običajno hrano.

Konj je zdrav in krepek le, če se redno krmiljenje menjuje s potrebnim delom in odmorom.

v „Določanje tolsčobe v mleku“ je naslov drobnih knjižici, ki jo je ravnokar izdala opremljeno z 18 podobami c. kr. kmetijska družba kranjska kot IX. zvezek svoje „Kmetijske knjižnice“. Spis je priredil potovalni učitelj za kmetijstvo na Kranjskem Gustav Pirc. — Važen dohodek govedoreje je mleko, čigar vrednost je odvisna od njegove tolsčobe. Umna reja govede in umno mlekarstvo nista mogoča brez določanja tolsčobe v mleku. Pri vsaki pravi živinorejski zadruzi ni dovolj vedeti samo to, koliko mleka daje v čredno knjigo vpisana krava na leto, temveč tudi to, koliko daje dragocene mlečne tolsčobe. Zadruga mlekarna more le tedaj resnično doseči svoj trgovski smoter in vzgojevalni cilj, če plačuje mleko po vrednosti, ki je v trgovini odvisna edino od množine mlečne tolsčobe. Ta spis je torej namenjen živinorejskim zadrugam ter njihovim udom, ki morajo poznati važnost mlečne tolsčobe in okoliščine, kako je preiskovati mleko na tolsčobo. Preiskava mleka na tolsčobo po dr. Gerberjevem načinu, ki je dandanes najprimernejši, je v tem spisu popolno pojasnjena in popisana, da v kakem slučaju tudi kak zadostno nabrazen nestrokovnjak more po njem zanesljivo preiskovati mleko. Zanesljivo preiskovanje mleka pa ni lahko, in prireditelj tega spisa odkritosrčno priznava, da mu je bil namen pri spisovanju te

knjižice, prizadete kroge prepričati, da najbolje store, če pošiljajo mleko preiskovat izvežbanim kemikom, in sicer na Kranjskem kmetijskokemijškemu preskušališču v Ljubljano, kjer se to delo ne le ceneje, temveč, kar je poglavitno, tudi resnično zanesljiveje izvršuje kakor pri zadrugah. Cena knjigi je za družbene nde s poštnino vred 25 v., za nende in v knjigotrštvu 30 vin. brez poštnine.

Iz političnega sveta.

b Državni zbor bo baje sklican začetkom marca.

b Vnanji položaj naše države se je, kakor „Diplomatische Korresp.“ poroča, zelo poostiril. V treh do šestih tednih je pričakovati na južnovzhodni meji monarhije resne dogodke. Vlada boče biti na vse pripravljena. Minister vnanjih reči in skupni vojni minister si želita, da bi se parlamentarnim potom spravilo vse na čisto, da bi se čim prej sklical parlament in tudi delegacije v katerih bi vnanji minister pojasnil položaj, vojni minister bo pa zahteval 270 milijonov izrednega kredita za vojne priprave. Hujšakčem se je torej posrečilo zanetiti v toliki meri bojno razpoloženje, v toliki meri, da stojimo v resnici, če ne pred vojsko, ki nam ne more prinesiti nikakih koristi, pa prav gotovo pred ogromnimi izdajami za vojne priprave. Danes je sklican izreden ministerski svet, ki se bode pečal s tem vprašanjem in kar je z njim v zvezi.

b Poljska ljudska stranka zahteva, naj se imenuje za poljskega ministra-rojaka moža odločno demokratičnega mišljenja. Ista stranka se je tudi izrekla proti temu, da bi se sklenila trgovinska pogodba z Rumunije.

o Troški aneksije Bosne in Hercegovine znašajo, kakor „Grazer Tagblatt“ poroča, dozdaj že 500 milijonov kron. Od teh je bilo dozdaj že v gotovini izdanih 280 milijonov, 300 milijonov pa samo zaračunjenih, ker ni bilo več gotovine v državnih blagajnah na razpolaganje. V resnici drag jubilejni dar, katerega je poklonila baron Aehrenthalova državniška modrost avstro-ogrskim narodnostim.

n Papež je dal frančiškancem v Bosni in Hercegovini na znanje, da jim prepoveduje, da bi prevzeli kak poslanski mandat v bodočem deželnem zboru.

Vojska s Srbijo?

o Praga, 25. febr. (Brz. N. Dn.) „Narodni listy“ poročajo iz Beograda, da so javili vojni poročevalci velikih angleških, ruskih in francoskih listov, ki so došli v Beograd, svojim listom, da se namerava Srbija le braniti in nikogar napadati.

u Vojska s Srbijo? Vedno bolj vznemirljiva poročila prihajajo od srbske meje. Angleški in nekateri ruski časopisi poročajo, da so prepričani o neizogibnosti avstro-srbske vojske. Srbija odločno vstraja pri svojih zahtevah in se neprenehoma oborožuje. Črna gora, zvesta zaveznica Srbije, je razpostavila ob mejah 7 tisoč mož. Rusija se je zadnji čas odločno postavila na stran Srbije. Le Nemčija se še drži Avstrije. Vse druge države so ali pasivne ali celo nasprotne Avstriji.

Priznanje kraljevine Bulgarije.

b Zofija, 19. febr. (Brz. „Nar. Dn.“) Kakor se tukaj čuje, se je vladi naznanilo, da so priznale vevlasti Rusija, Francoska in Angleška kraljevino bulgarsko. Priznanje drugih vevlasti je zagotovljeno.

Politični paberki.

u Na Češkem so tudi iztaknili „veleizdajalce“, „protivojaško propagando“ itd. in sicer v vrstah češke

narodno-socijalne stranke. Začele so se velike preiskave. Da se država s tem smeši in se ponižuje njen ugled — kaj to mogotcem mar? — Proti ministru-rojaku so začeli gonjo slovenski klerikalci; oni hočejo imeti resortno ministerstvo, češ da ima tak več ugleda. Kako lažejo sami sebi in kako brezvestno oškodujejo narod! Skoro gotovo je že bilo, da dobimo Jugoslovani ministra-rojaka, zdaj so klerikalci to zopet pokopali. — Na Srbskem se je sestavilo novo ministerstvo, ki je Avstriji sovražno in za vojsko. Razporeditev za vojsko pa vzbuja v Srbiji tudi avstrijsko-nemško časopisje, ki uprav drzno hujska proti Srbom. — Veliki protestni shod proti preganjanju Srbov na Hrvatskem se je vršil v nedeljo v Belemgradu ob udeležbi nad 10.000 ljudi. — Japonski princ Kuni je prišel na Dunaj, da si ogleda vojaške naprave. — Bolgarski kralj Ferdinand se je podal v Petrograd k pogrebu velikega kneza Vladimirja. Bil je sprejet kot nedvisen vladar. — Od avstrijsko-ruske meje se poroča o premikanju ruskih čet v obmejnih posadkah.

Dopisi.

Ivanjковci. Dne 14. t. m. se je ustanovila tukaj podružnica c. kr. kmetijske družbe za Štajersko. Ustanovnega občnega zbora se je vdeležilo lepo število tukajšnjih in okoliških kmetovalcev ter vinogradnikov. Osrednji odbor je zastopal gospod kletarski nadzornik Bele, ki je v izbranih besedah govoril o pomenu podružnic ter sploh o združenju. Ormoška podružnica je bila zastopana po g. Rosini, velikonedeljska po g. Flucherju. Nova podružnica šteje sedaj 58 članov, za naše razmere in okrožje gotovo lepo število, ki se bo pa vsekakor še pomnožilo. Podružniško okrožje obsega občine Mihalovci (z Ivanjkovci), Žerovinci, Veličane, Runc in Brebrovnik. Predsednikom podružnice je bil izvoljen g. Lovre Petovar veleposestnik itd. v Ivanjkovcih, v odbor pa gg. Franc Simončič veleposestnik, Ivan Pučko, pos. in župan, v Ivanjkovcih, Bogša Alojz, posestnik v Mihalovcih, Rajh Tomaž in Tomažič Juri, posestnika v Veličanah, Kosi Alojz, posestnik na Ranču, Kosi Ivan, posestnik v Žerovincih ter Kolarič Ignac, posestnik v Brebrovniku. — Pri predlogih se je razvnel prav živahen pogovor, pri katerem se je jasno pokazalo, kako prepotrebna je bila ta ustanovitev kmetijske podružnice.

Iz Galicije. Vse bi se nazadnje prenesli, da bi nas pa vse farane komandirala kuharica iz župnišča, tega pa ne pronesem. Ženšče ima jezik, da malokatera. Nihče ne more poleg nje vzdržati in kdor se ji do tal ne klanja, pa ni v milosti pri njej. Naš g. župnik je pač že star in se mu ne ljubi se z žensko prepirati. Tudi nam bi nazadnje farovška kuharica bila deveta briga, ko bi med farani ne delala zdražb. Zato se nas je podalo nedavno precej faranov, z nami cerkveni ključarji, k opatu v Celju. Obljubil nam je, da se bodo razmere v najkrajšem času spremenile. Bomo videli! Če pa nismo tam nič dosegli, pa vemo tudi še dalje iti, saj je v Mariboru škofija. Če pa tudi tam nič ne dosežemo, pa si sami poiščemo pravico. Mir hočemo imeti v župniji, pa basta!

Bojsno pri Pišecah. Okrcali ste že v „N. L.“ tistega nadutega možakarja, ki je pisal v „Slov. Gosp.“, da so novo posojilnico v Pišecah ustanovili „najodličnejši“ možje cele naše župnije. Pisec te oslarije, ki ga itak vsi farani dobro poznamo, se je le osmešil pred nami vsemi, osmešil je pa tudi tiste „najodličnejše.“ Morda

je pa dobil kako kronco za smodke ali pa celo kako mastno klobasico. Naj jim prihodnjič še da naslov „pre-svitli“ in „najbogatejši“, da bo komedija cela. Kdo pa je pripoznal te možakarje za „najodličnejše“ in za katera dejanja? Katera pristojna mesta so to pripoznala baš za te možakarje iz cele naše župnije, ki šteje gotovo 4000 duš? Morda smo pa mi drugi farani čevljski odpadki teh „najodličnejših“? Povemo Vam, da se bomo vkljub Vašemu „odličnjastvu“ skrbno ogibali Vaše posojilnice. Svetujemo Vam, da jo na varno mesto spravite in vrata in okna zazidate, da Vam od dolgega časa ne odleti. Mi imamo v staro posojilnico in v njene vodje dovolj zaupanja, ker jih smatramo vsaj za tako odlične, kakor so „novi“ posojilničarji. — Še eno, dragi Pišecani! Imamo novega trgovca gosp. Berlisa. Slovenec je, podpirajmo ga pridno. Ne dajmo se še dalje odirati od „najodličnejših“.

Veličane. (Občinske volitve.) Kar smo nedavno prerokovali, se je zgodilo. Volitve v občinski odbor so bile v drugem razredu razveljavljene. Pri ponovni volitvi so bili zopet po večini izvoljeni zvezarji in sicer na način, ki so ga le oni vajeni. Reklo se je: „Tu imaš dve glasovnici; na eni imaš že moje ime zapisano, na drugo pa si daj napisati od mojih nasprotnikov. Ko boš pa volil, potlači nasprotnikovo glasovnico v žep, ono z mojim imenom pa oddaj in nikdo ne bo vedel, kako in kaj!“ Pa smo le Volilci! Ako se rekurza ugodi, pridite zopet vsi na volišče, toda volite take može v odbor, ki se bodo v resnici brigali za našo občino in ki ne tiščijo za imenom „župan“ iz same častiželjnosti. Za našo občino je najugodnejše, če imamo župana v sredini, ne pa na koncu občine in župnije. Saj vendar ne bomo letali za vsak podpis, živinski listek itd. na konec fare? Pa še eno je važno! Odboru bo treba voliti tudi novega zastopnika v krajni šolski svet svetinjski. To je pa poseben zdaj važno, ko se bo šola razširila. Povsem jasno je, da mora kot zastopnik občine voljen biti mož, ki pošilja ali je pošiljal svoje otroke v svetinjsko šolo, kajti taki najbolj ve, kaj je za našo dečo na eni, in za našo občino na drugi strani dobro in potrebno.

Ako vse to dobro premislimo, nam ne bo težavno voliti ali v odbor, ali pa v odboru samem za te posle zmožne može.

Savinjska dolina. Naši klerikalci sedaj menda nimajo nobenega drugega dela, kakor zalagati umazane predale še bolj umazanega „Slov. Gospodarja“ z neumnimi, lažnjivimi in podlimi dopisi. Tega mnenja moramo vsaj biti, ako preberemo dopis v „Slov. Gospodarju“ št. 7 pod vzglavjem „Od nekoč“. Ni nam seveda mogoče odgovarjati ljudem, ki vsako stvar izrabljajo v svoje podle namene. Smatramo pa tudi pod svojo častjo, da bi reagirali na izbruhe fanatičnega sovraštva. Javnost hočemo pri tej priliki le nekoliko seznaniti z dopisom, da bo vedla ceniti „Slov. Gospodarja“ dopise iz naše doline. Omenjeni dopis se tiče mladeniča iz splošno priljubljene narodne hiše, ki je snubil v bližnji fari deklet. Dekletu in starešini je ženinov dom prav ngajal. Povabili so pa ženina ne manj ko trikrat na nevesin dom: stvar je bila že kakor gotova. Nevesti je bil starešina kler. dež. poslanec iz spodnje-savinske doline. Na ženinovem domu je bil ta kaj dobre volje in si je ob priliki tudi privoščil udrihati po gg. duhovnikih. Zakaj je to storil, ne vemo. Nam se s tem ni prikupil, če se je

morda mislil. V tem času se pa pri nevesti oglasi drug ženin, kateri je dekletu, ali bolje rečeno starešinu bolj ngajal, ker je iz klerikalne hiše in nevesta se je morala udati drugemu. Podla laž pa je, če „Slov. Gospodar“ trdi, da ga nevesta zato ni marala, ker bere „Nar. List“. Dopis predbaciva, da bo fant 60 dni zaostal za klerikalnimi fanti. No, no, mi vrlemu narodnemu mladeniču le iz srca častitamo, da se je rešil te „nežne žlahte“.

Iz Šmartnega v Rožni dolini. „Gospodarjev“ dopisnik od tukaj ima skisane možgane in vsled tega čudno zmešane pojme o resnici. Resnico ima za laž in narobe; na vsak način hoče dokazati, da je letošnji sneg črn, da teče voda na breg, da lahko po glavi hodimo itd. Zadnjič smo pisali, da je v Šmartnem samo en pevski zbor, da g. nadučitelj noče kaplana brezplačno orglati in da še do sedaj ni niti vinarja prejel od kaplanovih maš, za kar se tudi ne trga; to smo trdili in z dokazi podprli. Sedaj pa nastopi naš „pismunk“ dvomljive učenosti ter brez vsakega dokaza vse to ovrže, češ, „laž je“ — namreč to, kar je spoznal vsak količjak razsoden Rožnedolčan za resnico — lažnjiv dopisnik pa za laž. Prosimo, dokaži, kaj je bilo lažnjivo! Ako pa tega ne storiš, pa ostaneš sam to, kar si dopisnika v „Nar. Listu“ dolžil. „Gospodarju“ častitamo, da ima tako „resnicoljubnega“ (!) poročevalca v Šmartnu. Prihodnjič bode v „Gospodarju“ poročal sledeče: „Dopisuna od nas imenujemo prizadeti nesramnega lažnika, ker je slišal praviti, da je nekdo v farovžu kljunkte polomil ter hotel farovško dekle „fentati“, ker je priletela na pomoč — a to iz same ljubezni do bližnjega? — a kaj še — do samega sebe — in pa — no, saj veste... Kakor smo slišali v nedeljo s prižnice, gre „glasoviti“ kaplan Kovačič v Zibiko pri Šmarju za „tehanta“. ...naše sožalje na bridki izgubi dragega Toneta. Zdaj gremo, oh zdaj gremo, nazaj nas več ne booooo! v LXXVIII. glavna skupščina okrajnega zastoparja gornjegrajskega se je vršila dne 30. m. m. pod vodstvom načelnika g. Fran Šarba.

Pri točki glede razširjenja okrajne ceste I. vrste pred šolo v Gornjem gradu, poroča odbornik g. Anton Turnšek star., da je kn. šk. ordinarijat v Mariboru dovolil prodajo parcele št. 43/1, last cerkve sv. Florijana, okrajnemu odboru ter predlaga, naj glavna skupščina vzame to na vedenje ter da se sklene kupiti od cerkve sv. Florijana vso parcelo, ki meri 6a 83 m². Se soglasno sprejme.

V imenu pregledovalcev poroča g. Fr. Ks. Petek o pregledu okr. računov za leto 1906 in 1907, ki se odobrijo. Glede delovanja in poslovanja v prihodnje je stavil g. Turnšek A. ml. dvanaest nasvetov.

Rešilo se je vprašanje glede pavšala okrajnega zdravnika za brezplačno lečenje ubogih v zdravstvenem distriktu Ljubno. Okrajni odbor je pavšaliral g. dr. Konečnika, okrožnega zdravnika v Gornjem gradu, za dobo, dokler ne pride distriktni zdravnik na Ljubno.

Pračun okrajnega zastopa in okrajnega ubožnega zaklada za l. 1909 znaša:

Dohodkov K 50.—, stroškov K 2350.—, torej primanjkljaja K 2300.—, ki se pokrije iz okrajne blagajne.

Pračun okrajnega zastopa znaša: dohodov K 36.300.—, stroškov K 87.642.39. primanjkljaja torej kron 51.342.39. Prračun se sprejme razun točke: „Podpora zasebni ljudski šoli v Nazarijih 200 K“, katera dosedanja podpora se je z večino glasov odbila.

Da se pokrije izkazani primanjkljaj, se soglasno sklene v letu 1909 pobirati 70% okrajno priklado od vseh v okraju predpisanih direktnih davkov in doklad, izvzemši osebno dohodnino.

Ker pa pobiranje 70% okrajne priklade ne bode pokrilo svote primanjkljaja, se ima primanjkljaj pri raznih točkah glede cestne uprave prihraniti in pokriti.

O predlogu g. Petra Ručigaja, da se nastavi posebni cestni mojster in da

se plače cestarjem zvišajo, se bode sklepalo pri prihodnji glavni skupščini.

Za dovoljenje pobiranja zvišanih občinskih doklad za l. 1809 so prosile občine: Luče 60% — Okolica Mozirje 90% — Bočna 140% in 20% na užitnino — Trg Mozirje 90% — Solčava 50% — Nova Štifta 70% — Ljubno 70% — Kokarje 90% in dovoljenje za pokritje primanjkljaja najeti posojilo K 19758'42.

Soglasno se dovoli občinam: Luče, Okolica Mozirje, Bočna, Trg Gornjigrad, Trg Mozirje, Nova Štifta, Ljubno in Kokarje po 60%. Solčavi pa 50%. Razun tega se dovoli soglasno Bočni in Gornjemgradu 20% užitnine in najetje posojila Kokarjem.

Prošnje istih občin, ki so prosile za višje odstotke kot 60 oziroma pri užitnini višje kot 20, se deželnemu odboru vpošljejo s priporočilom v dovolitev.

Uredi se zadeva za podelitev prispevka iz okrajne blagajne k ljubenskemu vodovodu.

Društvo za varstvo otrok v okraju Gornji grad se da podpora 50 K.

Okrajni zastopnik g. A. Drukar predlaga, naj se okrajna cesta I. razreda pred šolo v Gornjem gradu razširi takoj spomladi, uže sklenjene pogodbe s strankami se naj odobre in se delo izvrši po predlogu g. Antona Turnšek ml. v lastni režiji.

Sklene se napraviti na cesti proti Solčavi nekaj varnostnih naprav in popraviti mejno tablo v Soteski.

Na predlog g. Turnšek Antona ml. se soglasno sklene kolkovati vse spise s kolkom družbe sv. Cirila in Metoda.

Istotako se soglasno sprejme istega okrajnega zastopnika predlog, vposlati naučnemu ministerstvu sledeči brnjav:

Zastopniki okraja Gornji grad najodločneje ugovarjajo nameravanem izivajočem imenovanju šol. nadzornika nemšk. šolam slovenske Štajerske. Javni činitelji zabranite narodnostne prepire, vsi! V na branik za sveta načela mogocene Avstrije!

Zahtevamo tudi rešitev slovenskega vsenčilišča.

Nadalje se soglasno sprejme g. Drukarjev predlog, prositi c. kr. namestnijo, naj se tehnični oddelek za naš okraj iz Slov. Gradca zopet premesti v Celje.

Isti okrajni zastopnik predlaga sledeči sklep:

C. kr. poštno ravnateljstvo v Gradcu se naprosi, da uredi poštno zvezo med žel. postajo Rečiška vas in trgov. Mozirje tako, da bode zadnji poštni voz iz postaje Rečiška vas proti Mozirju odhajal šele po odhodu večerni vlakov, ki prihajajo ob 7. uri iz Celja in pol 8 uri iz Velenja naimenovano našo postajo. Se sprejme soglasno kot sklep.

G. Peter Ručigaj predlaga:

Slovenskim poslancem v državnem zboru na Dunaju se naznani, naj postavno predlogo o starostnem zavarovanju, ki nalaga kmetiskemu prebivalstvu velika bremena dobro premotre, predno bi za njo glasovali. Sprejeto.

Izvolijo se računski pregledovalci za pregled računov za l. 1908 in sicer gospodje: Dekort Jože, župnik na Ljubnem, Petek Fr. Ks., trgovec istotam, Ručigaj Peter, trgovec v Bočni in Zidarn Martin, veleposestnik v Šmartnem.

Sprejme se tudi g. Turnšekov predlog: naj se nujno napravi prošnja na c. kr. namestnijo in štajersko kmetijsko družbo za podelitev sena in slame živinorejcem v tem okraju.

Štajerske novice.

Izvrševalni odbor narodne stranke je v svoji seji 20. tm. sklenil, da: 1) odločno obsoja zaključenje državnega zbora vsled vladateljnosti nemških nemških strank in slabosti vlade; 2) izreka zahtevo, da se drž. zbor nemudoma skliče, da reši važne ljudske zahteve; 3) novo ministerstvo smatra za izzivanje Slovencev; zahteva parlamentarno ministerstvo in zastopstvo Jugoslovanov v njem; 4) obsoja stališče slov. klerikalcev glede ministrov-rojakov; 5) smatra vladno predlogo glede starostnega zavarovanja z ozirom na prevelika bremena v sedajni obliki za nesprejemljivo; 6) obsoja vladni načrt za jezikovni zakon na Češkem, ker vtihotaplja nemški kot

državni jezik; 7) zahteva reformo zakon o ljudskem štetju; 8) obsoja politična zasledovanja na Hrvatskem in Češkem.

u Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Tukajšnjemu društvu za otroško varstvo in mladinsko skrb so pristopili tudi ti le zavodi oz. gospodje: Posojilnica v Št. Lenartu 100 K, okr. hranilnica v Št. Lenartu 100 K, Pajtlar Jan, župnik 10 K, dr. Tiplič 5 K, Šuman Mat. pos. v Radehovi 2 K, Korosec Pavel, pos. v Zg. Voličini 1 K, Dokl B. pos. v Gočovi 1 K, Fras Fr. pos. v Selcah 1 K, dr. Petrovič 10 K, dr. Ilauy 4 K, Grejen Ant. 4 K, Urek Jan 1 K, Krajnc Fr. 1 K, Šigert Fr. 1 K, Dernač Fr. 1 K, tukajšnji c. kr. uradniki; kmetska posojilnica pri Sv. Ani 5 K, dr. Suhač 5 K, Tušak Jož. st. 5 K, ml. 5 K, občina Sp. Voheina 20 K. Bog plati!

u Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Za tukajšnjo jubilejno šolarsko kuhinjo — so dalje darovali sledeči gospodje: Golle Fr., posestnik v Zamarkovi 3 K. Na protestnem shodu proti odpadnikom oz. nemčurjem dne 11. t. m. se je nabralo na besedo g. Matija Šumana 17 kron. Darovatelji: Janžekovič, župnik, Stupica, notar, Urek, učitelj, Rop Jož. Rop Jan, šenveter Jan, Perko Anton, Breznik Ig., Ferlinc Joz., Fanel H., Lovrenčič M., Lorber Jan, Mlakar V., Šuman M., Šuman L., Pogačnik, Purgaj A., Kronvogl K. in Arnuz Fr., posestniki iz šentlenarske in šentjurske fare. Bog plati!

u Veličane. Poroča se nam še, da se namerava spraviti v občinski odbor samo take, ki bodo glasovali za zidanje župnišča. Šolo bomo morali zidati, zdaj pa bi še zraven nove stroške prevzeli? Kam pa bomo prišli? Kdo bo zmagal toliko davkov! Zato pa si bomo sami krivi, če bomo v novi odbor spravili ljudi, ki niso vneti za blagor občine.

u Mihalovci. Letošnja zima ni najbolj pripravna za rigolo. Globoko zamrznjeno zemljo moramo najprej s piki odkopavati, da je moči potem z motiko globlje kopati, kar seveda delo zelo ovira. Rezali še tudi nismo dosti, najbolj zavoljo prehudega mraza. Koj ko bo malo topleje, bomo morali z rezjo nadaljevati in končati, kajti februar se nagiblje koncu.

u Brebrovnik. Pri nas, pa tudi po sosednih vrhah, imamo še mnogo vina. Cene so nizke, kupcev od nikoder. Škoda! Pač pomilovanja vredni so tisti, ki morajo piti malovrednega „vogra“ ali pa „tirolca“, naše izvrstno vino pa leži v kletih.

u Bojsno. (Podpore potrebnim rodbinam rezervistov in rezervnih namestnikov.) Rodbine onih rezervistov in rezervnih namestnikov, ki so sedaj v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji zavoljo pojačenja čet, imajo pravico do dnevnih podpor in sicer rezervisti od 28. novembra 1908. in rezervni namestniki pa od 1. prosinca 1909. Pravico do teh podpor imajo žena, otroci, sorodniki, bratje in sestre dotičnega rezervista, če se dokaže, da jih je on s svojo plačo vzdrževal. Podpora je sledeča: 1) dnevna pristojbina za vsako osebo 69 vinarjev; 2) ako dotična rodbina mora stanovanje plačati, se dobi podpore za vsako osebo za stanovanje 34½ vinarja na dan, za otroke izpod 8 let pa se dobi samo polovica zgoraj imenovane podpore na dan, vendar se podpore več ne bode dobilo, kakor je dotični na dan zaslužil. Podpore deli država in se bodo za pol meseca zanaprej plačevale. Prošnje se morajo na politično okrajno oblast poslati.

o Neumne in neresnične novice o propadu „Nar. Dnevnika“ in seveda tudi „Nar. Lista“ priobčujeta včas v lepi slogi „Straža“ in „Slovenec“. Der Wunsch war der Vater des Gedankens! Znebili bi se seveda klerikalci najraje

obeh listov, zato to pisanje, ki je značilno za duhovniško „resnicoljubnost“ in „poštenost“. O dobroti obeh listov ne bomo sami govorili; zadostujejo nam izjave odličnih somišljenikov, ki govore, da je „Narodni Dnevnik“ po svoji vsebini eden najboljših slovenskih listov! Na gori omenjene klerikalne želje pa odgovorite spodnještaj. narodnjaki s tem, da skrbite za oba lista s pridnim dopisovanjem in širjenjem.

d Nemška šparkasa v Celju je lansko leto strašno nazadovala. Na hranilnih vlogah se je poslabšala skoraj za eden milijon kron. Letos pa še bolj močno nazaduje. Meseca prosinca t. l. se je vložilo pri tej nemški šparkasi 241.287 K 07 v, vzdignilo pa 379.999 K 50 v, torej se je zopet oslabila za **138.712 K 43 v**, kar je pri malenkostnem prometu enega celega mesca razmeroma neverjetno mnogo! Če bo vsak mesec tako nazadovala, kakor v januarju, oslabila bo v l. 1909 zopet za približno poldrugi milijon kron.

b Slovenskim denarnim zavodom v posnemanje. Pred kratkim je dvignil neki domači denarni zavod vlogo iz hranilnice v Ivnici (Eibiswald), ker je to želel vlagatelj sam, priprost hlapec. Dotično denarno pismo je bilo vse preplepljeno z raznimi znamkami nemškega šolskega društva „Schulvereine“ in „Südmarke“. Tako skrbje Nemci za svoja napadalna društva. In koliko je med nami še denarnih in drugih zavodov, ki ne kolekujejo svojih pisem z narodnim kolkom v prid družbi sv. Cirila in Metoda, četudi bi jih ne obtežilo tistih par kronic letno! Vzemite si za vzgled tuji zavod! Posameznikom pa naj bode vzgled priprost hlapec, ki se zaveda, da spada slovenski denar v slovensko hranilnico!

v Poročila se je v Ljutomeru gđc. Mimica Stanjko z g. Ludv. Kuhačem, trgovcem v Ormožu. Nevesta je bila vrla sodelovalka vseh narodnih društev v Ljutomeru. „Slov. pevsko društvo“ ji je priredilo na predvečer poroke serenado. — Na gostiji se je nabralo za družbo sv. Cirila in Metoda K 13'60, in za „Dijaško kuhinjo“ v Mariboru 12 K 30 vin. Bilo srečno!

v Podpora za revne posestnike v ptujsko-ormoškem okraju. Dr. Ploj priobčuje v svojem glasilu „Slogi“, da je predlagal pri seji okr. pomožnega odbora v Ptuju podporo tudi za one reveže v svojem vol. okraju, katerim primanjkuje najpotrebnejšega živeža. Ker se vršeta meseczopetne poizvedbe, naroča dr. Ploj svojim volilcem, naj se oglase pri svojih obč. predstojnikih oni, ki bi rabili krmo za živino ali živež.

v Novodobni Robinzon. Iz „Studentenheima“ v Mariboru je pobegnil 13 letni gimnazijec Avg. Kronegger, rodod iz Gradca. Ve se, da je po begu bil v Celju, kam pa da je potem odšel se ne ve.

v V polceljski stražnici je v Eggenbergu pri Gradcu porodila dekla Ana Reinbacher zdravega dečka. Bila je na potu v porodni zavod, pa so jo porodne bolečine že na poti v Eggenbergu dohitele.

b Letošnji nabori so zaradi položaja v državnem zboru za nekaj časa odloženi.

d Nemški „Schulverein“ je dovolil v zadnjem času na Štajerskem podporo za otroški vrtec v Marnbergu, podporo za glasbeno šolo v Ptuju in za ljudsko knjižnico v Hrastniku.

u Novice iz sv. Bolfenka p. Središču. V nedeljo, dne 7. t. m. je bil občni zbor br. dr. „Lipa“. Dohodkov je bilo 759 06 K, stroškov pa 673 93 K. Iz prebitka od Ciril-Metodove slavnosti se je poslalo meseca julija 100 K družbi sv. C. in M. — Na gostiji g. Iv. Zabavnika iz Godeninec s hčerko g.

župana Haložana v Vodranci se je nabralo za imenovano družbo 2'11 K. Pri ženitvi g. Cirila Zabavnika iz Vodranec z g. Trezo Kolarič iz Jastrebec pa so nabrali vrli gostje za „Nar. sklad“ 14'03 K, za C. M. družbo 5'10 K. — Sv. Bolfenk je dal C. M. družbi v l. 1908 približno 150 K; lepo znamenje narodne zavednosti. — Gostije je bilo letos toliko, da niti stari ljudje tega ne pomnijo. Z goricami, ki so že vse novo zasajene, se dviga blagostanje naroda. — V nedeljo, dne 21. t. m. so bolfenski narodni mladeniči popolnoma samostojno priredili pod okriljem bralnega društva „Lipa“ lepo uspelo veselico s petjem in gledališko predstavo „Brat sokol“. Občinstva je bilo mnogo. — Čuti se že zanimanje za deželnozborske volitve. — Nar. hr. in pos. in trsničarska zadruga vrlo napreduje. — Tamburaški zbor prične sedaj po veselici z rednimi tamburaškimi vajami. — Na sosednem Ogerkem letos baje ne bodo več sadili tobaka, katerega so lani pričeli sejati, ker se jim ne obnese. — Bolfenci še imajo polne kleti dobrega vina; kupci pozor!

o 25letnico obč. tajništva obhaja te dni Damijan Kurent, občinski tajnik trga Sevnice. G. Kurent ni bil le pri občini vesten, potrpežljiv in ljubezniv uradnik, temveč tudi vnet delavec in podpornik pri narodnih podjetjih. Zlasti je bil duša gledaliških predstav v Sevnici. Še na mnoga leta!

a Velik požar v Mariboru. Včeraj ob poldrugi uri zjutraj je nastal ogenj v manjšem (dvoriščnem) poslopju usnjarske tovarne Alojza Naska v Melju. Mestna požarna bramba je takoj prihitela na lice mesta, istotako po velikem ovinku čez dravski most pobreška. Gašenje je bilo vsled hudega mraza (— 12° R) zelo težavno, ker so zmrzovali cevi kar sproti in so oledele lestvice tla itd. Vendar pa se je posrečilo ogenj kmalu omejiti in glavno poslopje rešiti. V pogorelem poslopju je zgorel del strojev, orodje, precej čreslevine, korita in tudi kože. Škoda je precejšnja in se sodi da bode trdka pri prometu začasno precej trpela. Zavarovan je Nasko pri medsebojni graški zavar. družbi. Škodo trpi tudi mehanik E. Eylert, kateremu je poškodovanih precej strojev, ker je imel delavnico v poslopju. Pravi vzrok ognja še ni znan. Sodi se, da je kriva nepazljivost pri običajnem večernem vstavljanju strojev.

o G. prof. Fran Hauptmann v Gradcu je stopil v stalni pokoj. Dež. šolski svet mu je izrekel svoje priznanje na njegovem uspešnem delovanju.

o Duhovniki proti narodnim Slovincem. Iz Gradca nam piše naroden delavec: Tu se zgražamo, kaka sredstva izrablja duhovščina na Sp. Štajerskem. Ne le, da se ne sramuje pridigati sovraštva med sosedi in farani, ne le, da v svojih umazanih listih obrekuje vse ljudi, ki niso njeni pristaši, se ne sramuje tudi nositi preprirov v rodbine in hujskati deco proti starišem, stariše proti otrokom. To je skrajna podivjanost, to je konec iste „vere“, katero ti ljudje pridigajo in baje branijo! Ali ljudje ne bodo spoznali nesoglasja med nauki vere in delom teh fanatikov? Naprednjakom priporočamo, naj tudi posežejo po izvrstnem sredstvu: plačujejo naj duhovnikom vsa opravila po štolninskih tarifih, katere naj napredni listi objavijo. To je sredstvo, ki bo v mnogih slučajih pomagalo, kajti žakelj z denarjem, to je tem ljudem najvišje in najsvetejše, dasi bi morali vse posvetno zaničevati in se le pripravljati na boljše življenje. — Vstrajajte v boju, naše simpatije in simpatije vseh narodnih ter s tem naprednih Slovencev vas spremljajo.“

v 22 mest poštah slug z začetno plačo 900 K razpisuje poštno ravna teljstvo za Štajersko in Koroško. Prošnje do 15. marca na poštno ravnateljstvo v Gradec.

v Drobne novice. Umrl je pri Sv. Antonu v Sl. gor. 86 letni J. Čeh. Bil je naroden mož. — Podirajoči se hrast je ubil v Dragučovi pri Sv. Marjeti ob Pesnici delavca Janeza Brega. — V Sp. Gašteraju se vrše obč. volitve dne 26. febr. Hočejo vreči sedanjega štajercij. župana — V Sl. Bistrici je imel minulo nedeljo posl. Pišek shod. Volilci so mu izrekli zaupanje. Bili so večinoma Laporjani in Črešnjevčani. — Poročil se je ormoški trgovec Kuharič z gospdč. Mimico Stanjko iz Ljutomera dne 17. febr. Bilo srečno! — Umrl je pri Sv. Križu tik Slatine 90 letni fin, nadpaznik v pok. Janez Sinkovič.

d Iz Luč pri Ljubnem v Sav. dolini. Obširno planinsko posestvo Sedelce ob koroški meji s 400 orali površine je zopet kupil znani veleposest. in lesni trgovec g. Ign. Zavolovšek iz Okonine.

b Blkorejska zadruga se je ustanovila po posredovanju štaj. dež. pot. učitelja za živinorejo g. M. Jelovška v Studenicah za občine Studenice, Brezje, Hrastovec in Modraže. Za načelnika je izvoljen g. Franc Koropec; drugi člani predstojništva so gg.: S. Švagan, A. Kodrič, J. Čede, J. Turin in Jak. Kitek; namestniki gg. A. Vidmar, Jože Kodrič in Fr. Mihelič. Razsodniki so gg. A. Kitek, S. Kitek in Fr. Sobotič, namestnika gg. P. Fuchs in A. Lepej. Delež znaša 10 K, pristopnina 2 K in letnina za vsako kravo in plem. telico, katere se priglasijo in vpiše za spušcanje, 1 krona. Dosedaj je pristopilo zadrugi 15 udov.

b V prvem zasedanju mariborskega porotnega sodišča je imenovan za predsednika L. Perko, za njegove namestnike svetnik višjega deželnega sodišča g. Fr. Voušek, A. Morocutti in dr. J. Fraidl.

d Umrl je v torek ob 7. uri zv. v radgonski bolnišnici po hudi in mučni bolezni gosp. Franc Vaupotič, poštni ekspedijent pri Sv. Jurju ob Šč. v 53. letu svoje starosti. N. v m. p.!

Zahvala. Dne 18. februarja t. l. dopoldne se je vršila na tukajšnji tri-razredni šoli šolarska veselica, katere se je udeležilo 161 učencev. Vsem tem je podaril krajni šolski ogleda, gosp. Maks Berlisg trgovec itd. tukaj žepne robce. Za to veledušno darilo se mu izreka najsrčnejša zahvala v imenu obdarovancev. — Šolsko vodstvo v Žetalah, dne 20 febr. 1909. Šolski vodja: M. Sotošek.

o Gospod c. kr. komisar Zoffal je pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Celju vsegamogočen. Dela kakor se mu zljubi in o mnogih njegovih „delih“ gospod glavar baron Müller najbrž niti ne ve. Tako je g. Zoffal v vednem prepiru z občinami. Dopisuje jim le v nemškem jeziku in ako se kaka slovenska občina proti temu pritoži, grozi s kaznimi. Nič ne pomaga sklicivanje na zakon, katerega bi moral g. Zoffal spoštovati in se ga držati. Nemški jezik je državni jezik, nemški jezik je uradni jezik vseh c. kr. oblastev, tudi onih, ki imajo svoje sedeže v čisto slovenskem ozemlju, — tako si misli gospod Zoffal in tako dela in ker ne more zato navesti zakonitih predpisov se sklicuje na staro navado, na stari običaj, katerega imenujemo mi Slovinci krivica in protizakonitost. — V zadnjem času spravil se je gospod Zoffal na celjsko okoliško občino, je razveljavil njen že pred več kakor desetimi leti storjen sklep, da uraduje ta občina z oblastmi na slov. ozemlju v slovenskem jeziku, sklep, katerega so svoj čas c. kr. oblasti na znanje vzele in upoštevale, — zaukazuje rešitev nemških dopisov raznih c. kr. sodišč

na Slovenskem pod kaznijo itd. Mož menda ne mara lepih in mirnih odnosov med slovenskimi občinami in c. kr. okrajnim glavarstvom celjskim. — Vlada se čadi, da je slovensko ljudstvo ž njo zelo nezadovoljno in da nima zaupanja v njo. Stori pa vse, da se nezadovoljnost širi in narodnostni prepir neti, ker nam pošilja nemško-nacionalne uradnike, ki smatrajo kakor gospod Zoffal za svojo najvažnejšo uradno dolžnost, da slovenske občine mučijo z nemškimi dopisi, slovenskim županom uradovanje onemogočujejo in dajejo vedno in vedno prilike za razne pritožbe. — Obračamo se javno na c. kr. okrajnega glavarja barona Müllerja, da posveti vso svojo pozornost krivičnemu jezikovnemu postopanju g. Zoffala ter zahtevamo od njega, da pouči g. Zoffala, da mora v zmislu zakona s slovenskimi občinami slovenski uradovati in dopisovati. Ako se v tem oziru kmalu ne obrne na bolje, uvedli bomo akcijo, ki bode popolnoma zakonita, ki bo pa vzlic temu neljuba gospodom pri celjskem okrajnem glavarstvu, in bo, to gospode zagotovimo, izdala.

o Pod kuratelo je postavljena sodnijsko ga Ana Vogrinc, hišna posestnica v Celju, Cerkveni trg 4, zaradi slabomnosti. Kurator je g. dr. Filipič, odvetnik v Celju.

o V gornjegrajskem okraju prav uspešno delujeta Šmihelska podružnica in Zadreja podružnica štajerske kmetijske družbe. Umestno bi še bilo, ko bi se za občine Ljubno, Luče, Solčava tudi ustanovila podružnica. V delokrog Šmihelske podružnice spadajo: Mozirje trg, Mozirje okolica in Rečica. V delokrog zadreške podružnice občine: Kokarje, Bočna, Gornjigrad in Nova Štifta. — Z ustanovitvijo Ljubensko-Lučko-Solčavske podružnice, bi bila v tem oziru kmetijska organizacija gornjegrajskega okraja popolna.

o V Bočni pri Gornjemgradu nameravajo napraviti sirarno. To bi bilo največje važnosti, ker bi se tamošnjim in okoliškim živinorejcem odprl nov vir dohodkov. Gotovo bi se potem tudi živinoreja bolj povzdignila, ko bi se lahko mleko vnovčevalo, kar sedaj ni. Pozdravljamo namero in želimo kmalu ustanovitev sirarne.

o Umrl je na izgabi krvi posestnik Franc Žičkar v Gorjanah pri Podsredi. Prerezal si je žile na roki. — 70letnico obhaja župnik g. Jurij Benzenšek v Čadramu.

Bralno društvo na Bregu prične z zanimivimi poučnimi in vzgojnimi predavanji, kar je za celjsko okolico velikega pomena. Z veseljem pozdravljamo ta korak breškega bralnega društva, ker s tem pokaže, da se zaveda, kako nujno potrebno je, probujati ljudstvo v celjski okolici. Prvo predavanje se vrši v nedeljo popoldne v prostorih gostilne ge Ploj na Bregu. Predaval bo g. učitelj Fr. Krajnc iz Celja: Vzgoja otrok v predšolski dobi.

o Za narodni sklad sta nakvar-tala pri gospej Heleni Kolarič v Jastrebcih pri Sv. Bolfanku njen zet Iv. Goršič in sin Josip Kolarič po gostiji njene hčerke Terezije z g. Cirilom Zabavnikom K 3'39. Prisrčna hvala zavodnima narodnjakoma!

o Iz Plešivca. Slavna šaleška posojilnica v Velenju je darovala 10 K za ubožne učence tuk. šole, za kateri dar se ji izreka v imenu ubožnih učencev od podpisanega šolskega vodstva javno najpristrčnejša zahvala. — Šol. vodstvo Plešivec, dne 18. febr. 1909. Šolski vodja H. Bregant.

o Poštna oddajalnica na Plešivcu. Dne 16. febr. t. l. je začela poslovati v Plešivcu (Velenje) c. kr. poštna oddajalnica. Za to pridobitev gre edina zasluga g. šol. vodju Henriku Bregantu.

o Ogenj je izbruhnil minulo sredo v gostilni gospe Lipavc na Pragerskem v shrambi za povojeno meso. Ogenj so hitro udušili. Gospa Lipavc ima škode okrog 40 K, hišni posestnik Hrastnik pa 350—400 K.

o V Rogatecu priporočamo Sloven-cem gostilni Gajšek in Butolen. Tudi Kreitzinger je Slovencem naklonjen.

o Odhod g. Tajnika iz Rogatea se tukaj v slovenskih in tudi nemških krogih splošno obžaluje. G. Tajnik si je s svojim taktim in poštenim nastopom pridobil ne le splošno ljubezen okoliških kmetov, temveč tudi spoštovanje Nemcev. „Imeli smo samo jed-nega Tajnika“, govore ljudje. Škoda, velika škoda za takega uradnika, kakršnih ne štejejo naši uradi preveč!

o Naselli se je v Rogatecu nov trgovec Preaz, ali kakor se je prej slovenski pisal Prejac. Ta velegerman je doma iz Hardeka pri Ormožu in v svoji mladosti še slišal ni kake nemške besede, sedaj pa po Rogatecu hajla in vpije, da je Nemec. Žalostna mu majka in njegovi značajnosti! Slovenski denar, ta mu seveda zmiraj diši. Saj bi brez njega v Rogatecu takoj zmrazil!

v Cven. Pri naši rajfajzenski posojilnici (zvezarski) vladajo prečudne razmere. Posojilnica terja I. Laha iz Mote za nič manj kot tisoč kron, o katerih Lah trdi, da si jih ni izposodil. Ker je Lah zahteval od načelnštva, naj se vrši revizija, ga je baje poslovodja posojilnični ostrašil, da če on revizijo zahteva, jo bo moral tudi on plačati. Mi tudi udje te posojilnice, koji jam-čimo za eventuelne zgube, pa hočemo in zahtevamo, da se v to zadevo spravi luč —

v Od Sv. Bolfenka na Kogu. Predavanje potovalnega učitelja g. Al. Pirstingerja, dne 14. t. m. se je prav dobro obneslo. Šolska soba je bila natlačena in z velikim zanimanjem so vsi sledili govorniku, ki je v dveurnem govoru razlagal o škodljivcih sadnega drevja in njihovem pokončevanju. Omenjal je tudi rezi pri vinski trti, ter navajal različne nedostatke, ki se pri rezi gode in trs v nekoliko letih ugono-bijo. Opozarjal je tudi na različna gno-jenja drevja in goric. Ta prvi nastop g. Pirstingerja je vzbudil veliko zani-manje pri tukajšnjem prebivalstvu. Že-limo si da bi nas v prvi pomladi zopet počastil s kakim poukom.

Bolfenčan.

b Perica zaprta zaradi žaljenja Veličanstva. V Gradcu so zaprli perico Mar, doma iz Trnovca v ptujskem okraju, ker je pri pranju svojim tova-rišicam povedala nekaj žaljivih opazk o cesarju.

a Premeščenje. Kakor se nam poroča iz Gradca, bode imenovan stavbni svetnik pri tukajšnjem okr. glavarstvu g. Viljem Butta k namest-niji v Gradec, nadinženirja Ribitsch-a, ki ne zna niti besedice slo-venski, se pa namerava stalno namestiti v Celju. Proti temu seveda najodločnejše protestiramo iz stvarnih in iz narodnih vzrokov.

a Nevarna razgrajanja. Minulo nedeljo sta sedela v Kompolšekovi gostilni v Prožinski vasi štorska ru-darja Fr. Goleš in Andr. Pangerl. Ko sta se napila, sta začela zabavljati. Konečno je potegnil Goleš velik nož iz žepa, Pangerl pa britev in sta za-čela ljudem groziti. Potisnili so ju slednjič siloma iz gostilne. Šla sta v drugo gostilno in tam nadaljevala svoje groznje. Sedita že pod ključem za svojo junaštvo. Oba sta večkrat predkaznovana.

a Od Sv. Antona v Slov. gor. Ob priliki poroke tukajšnjega narod-nega trgovca g. Jožeka Tušaka z go. Jožico Pernatovo od Sv. Lovrenca nad Mariborom se je nabralo za Ci-ril Metod-ovo družbo 12386 K. Med

darovalci je posebno omeniti slavno učiteljstvo, ki je darovalo mesto po-ročnega darila 25 K in g. Fr. Horvata, slikarja v Mariboru, ki se je spomnil naše šolske družbe z 20 K. Čast veliko-dušnim darovalcem in naj najdejo mnogo posnemovalcev!

b Nekdanji — anarhist za Avstrijo! Linhart piše v „Štajercu“ solzave slivospeve o potrebi Avstrije in v smešni pozi obsoja njene zunanje in notranje sovražnike. Med zadnjimi smo seveda tudi mi narodni Slovenci. Konečno namreč pravi Linhart: kdor je za Avstrijo, ta ne sme biti pristaš „prvaških“ strank! Ker se z Linhartom ne spleča polemizirati, priobčujemo to v zabavo svojim čitateljem.

b Energos-aparate za zdravljenje različnih bolezni naglavne kože in las, katere razpošilja neka tvrdka Energos in tt. v Draždanah, je ministerstvo za notranje zadeve kot škodljive prepovedalo. Prepovedana je tudi vsaka reklama za te aparate.

v Kmečko zavarovanje za starost in onemoglost. Piše nam somišljenik z dežele: Vlada je že izgotovila in predložila zakonski načrt kmečkega zava-rovanja za starost in onemoglost. Ta načrt je sicer za kmete in posle jako težko sprejemljiv, ker so tarifi previsoki in bi kmetje oziroma kmečki posli iste težko plačevali; vendar pa je vlada ta načrt predložila in se vidi, da name-rava za kmeta nekaj storiti. Kmečki klerikalni poslanci, ki baje za kmeta vse storijo in za njega kar goriijo in so nam kot kandidatje vse mogoče ob-ljubljali, se bojijo kakor se iz njih ča-sopisov razvidi, da bi se kmetu malo bolje godilo. Ker so sedanje premije nesprenmljive, so postavili zavrgli in že vpijejo, da zavarovanje ni za kmeta, da je predrago itd. Kranjski klerikalni dnevnik pravi, da hočejo poslanci kmeta samega slišati, kaj o zavarovanju meni. Nerazsodnemu ljudstvu, ki na te shode pride, se nekaj peska v oči vrže, pa se ne upa duhovnikom zameriti in bode go-tovo proti glasovalo. To se je že v Slivnici, okraj Šmarje, zgodilo. Gospo-dje poslanci! Delajte na to, da se pred-log zavarovanja popravi, tarifi znižajo tako, da bode zavarovanje kmetov in poslov omogočeno. Ko se je šlo pred tremi leti za zvišanje plač duhovnikom in je to državo 9 milijonov stalo, tedaj so si duhovniki vedeli pomagati; ravno tako so delali za svoje žepa, ko je baron Beck avstro-ogrsko nagodbo mo-ral pod streho imeti, akoravno je bil ta korak duhovniških poslancev za kmeta skrajno škodljiv. Da bi pa bili duhovniki za korist kmetov delali, še pa nismo slišali. Sedaj se po-brigajte za kmeta, čegar zastopniki ste, sicer vas zadene ne samo prokletstvo, temuč tudi nezaupanje. (Priobčujemo to pametno mnenje odličnega kmetovalca, katero kaže, kaj kmetje o zavarov. in posledicah nagodbe z Ogrsko sodijo. Ljubo nam bode, ako se oglasijo še drugi naši somišljeniki.)

b Jezikovne razmere pri naših železnicah. Hočem obrniti pozornost na one za nas toli škodljive razmere, katerih ne bi smelo nikdar pozabiti naše zastopstvo v parlamentu in v prvi vrsti ne naše občine, to so razmere pri prometnih zvezah, pri nas pri želez-nicah. Ravno pri teh nam kaže vlada, za kakimi cilji stremi. S tem, da nam nastavlja pri železnicah nemško urad-ništvo, s tem, da nam na stacijah niti ne privoščijo dvojezičnih napisov, kaže, da je sužnja onega vsenemškega gi-banja in zagovornica onih vsenemških teženj, katerih edini cilj je germani-zacija naše zemlje. Kot vzgled omenjam samo državno progo Celje-Spodnji Dravograd. Del te proge Velenje-Spodnji Dravog. ad je bil že od začetka sem dvojezičen (so sicer tudi tukaj pomanj-kljaji glede uradništva in glede napisov samih na stacijah kot: Otišnikov hrib,

Dravograd in Slov. Gradec — mesto.) Upali smo, da bode dala naša vlada pri poddržavljenju proge Celje-Velenje privatni Južni železnici in deželnim železnicam dober vzgled in da bode popravila, kar je bilo poprej zamujeno s tem, da ojači slovensko uradniško osobje in da nadomesti samonemške napise na stacijah vsaj z nemško-slo-venskimi. Kaj še! Proga Celje-Velenje je ostala kot poprej nemška, vsiljuje se nam nemško uradništvo, kondukerji nočejo znati slovenski! Kratkotamo, razmere so se na tej državni progi tako poslabšale, da so za narodnega Slovenca direktno neznosne.

Da s tem germanizujočim sistemom pri železnicah, posebno pri naši dr-žavni železnici ne sme več iti naprej, je samoobsebi umevno. G. državni po-slanec Roblek je napravil že glede tega interpelacijo, ki je vzbudila precej krika med Nemci. Treba je, da izpo-polnijo njegovo delo slov. občine po Sav. dolini.

Slovenske občine, vzbudite se, za-htevajte na stacijah slovensko uradni-štvo in dvojezično upravo! Protestirajte proti zapostavljanju našega jezika na progi državne železnice Celje-Velenje! Storite to druga za drugo in uspeh bo na naši strani. Sramota zares, da se blišče na stacijah izključno slovenske Savinske doline samonemški napisi. Upajmo, da niso te besede bob ob steno!

Umrla je na Vranskem 81 letna Frančiška Musi, mati duhovnikov bra-tov Musijev.

u Iz Ormoža. Sirotinsko društvo. V začetku tega leta je pristopila, ka-kor se je že poročalo, ormoška poso-jilnica k našemu sirotinskemu društvu kot ustanovnica s 100 K. Njej je sle-dila tudi okrajna posojilnica v Ormožu, ki je naklonila omenjenemu društvu velikušen dar 50 K.

u Iz Ljutomera poroča nekdo „Sl. G.“, da „si bodo Slovenci nemško ljubezen dobro zapomnili.“ Nemci so imeli namreč zadnjo soboto v Ljuto-meru ples, h kateremu so demonstra-tivno povabili godbo pešpolka št. 27. iz Ljubljane. V zahvalo onim prista-šem „Km. zveze“, ki so z Nemci v ljutom. okr. zastopu vred odklonili pod-poro za „Sokola“. Kaj pomaga pisati po „Sl. G.“, a v resnici pa podpirati Nemce?

d Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Tudi naš železninar Hanzek Slavič se je čutil dolžnega, kot oče nezak. otroka Janeza Kajnih, glasovati za nemško šolo. To je pa obrnil varuh temu otroku znani vrli narodni gostilničar ter župan g. Jurij Lešnik iz Radehove. G. Lešnik je trdil z vso pravico, da mora biti fant Slovenec. Razburilo je to ultra-nemškega (?) Slaviča tako, da se je jezen takoj napotil k sodišču in tam predlagal novega nemškega varuha.

d Postajališče Stranje—Polenec na rogaški lokalni železnici. Svoj čas je dežela dovolila to postajo med Šmarjem in Mestinjem, ki bi naj bila le koliba kakor n. pr. v Št. Vidu, a bi si jo moral okraj postaviti sam. Okrajni odbor je že dovolil občinam nekaj sto kron podpore, vendar grozi stvar za-spati, ker ni človeka, da bi jo vzel zopet v roke. Odkar je umrl g. nad-učitelj Strmšek, se nam zdi, da je šlo to vprašanje z njim v grob. Postaja-lišče bi izbornu služilo občinam Sv. Peter na M. s., Pristova, Sv. Ema, Zi-bika, Podčetrtek itd., kajti do Mestinja se mora iti cele pol ure za železnico. In zakaj bi se tudi s stvarjo čakalo, ako je že dovoljena?

d Poglavar vuzeniških razgra-jačev znani Mettinger je bil pred kratkim obsojen na osem dni zapora, ker je jeseni streljal na svojega tek-meca in svojo ljubico, ki je slučajno žena drugega poglavarja razgrajčev, Germutha. Dolgo so cincali in cincali

da bi bil oproščen; pa vse ni nič pomagalo. Nazadnje bo le moral sedeti, kar bode gotovo dobro delo njemu in prijatelju Germuthu. Oba se bosta malo odpočila tiste dni. Saj sta gotovo že trudna od vednega „heilanja“ in tuljenja nad Slovenci, kateri niso pred njima varni niti v gostilni. Germuth je že čisto shujšal pri tem napornem delu. Stoparja pa še drži menda njegova ljubezen pokonci in obilne — tožbe.

v Kdo je liberallec in kdo klerikalec? Prijatelj našega lista nam je pripovedoval tole srčkano zgodbičico: Mlada, a zelo živahna in pametna hčerka pride nekega dne nenadoma k očetu, znanemu gospodu, in ga vpraša: „Ate, kaj si pa ti? Ali si liberallec ali si klerikalec?“ Oče jo je nekaj časa ves osupel gledal, potem pa jo v šali vprašal: „Kaj si pa ti?“ „No, jaz sem liberalka.“ „Le povej, kdo si ti!“ „Seveda liberallec.“ Tisti hip stopi v sobo znan spodnješt. politik, katerega je mala „liberalka“ tudi takoj prijela za njegovo politično prepričanje. Tako odločno vprašanje iz ust ljubkega dekletca pa je tega politika spravilo v hudo zadrego. Iz te mu je pomagal oče, kateri je vprašal hčerko: „Kaj si pa ti pravzaprav misliš, kdo je liberallec in kdo klerikalec?“ „Tisti, ki kaj da, je liberallec, kdor pa samo za svoj žep skrbi, je klerikalec,“ je bil prompten odgovor. Dekletce je namreč slišalo, da so pri neki zbirki darovali za Ciril-Metodovo družbo samo liberalci, klerikalci so pa imeli svoje polne žepe zaprte; napravilo si je lastno, ne ravno napačno sodbo o liberalcih in klerikalcih.

u Proti obč. vol. v Št. Petru pod sv. g. so vložili klerikalci ugovor v 3. razr. Bi radi doživeli še hujski poraz! — Proti obč. volitvam v Št. Jurju — okolici, kjer so zmagali klerikalci, bo vložen ugovor. Baj se bod. seznanili nekateri klerikalci s sodnijo.

u Nogo si je zlomil v nedeljo pri sankanju Adlerjev komi na Annenhofu pri Celju. Priletel je ob drevo in si je dvakrat zlomil nogo. Okoliška občina je tamkaj sankanje že pred nekaj časom prepovedala.

v Odbor Bralnega društva v Gaherju se najprisrčnejše zahvaljuje slavni slovenski občini Okolica Celje za podporo 25 kron, katera vsota se je oddala blagajniku.

V. Konečnik, taj. Fr. Pušnik, preda. u Velika družina. V Gaherju živi delavska družina; obstoječa iz 25 glav živeča oče in mati imata 23 živih otrok. Na Francoskem bi dobila taka rodbina državno podporo.

u Prestavljen je kaplan Kovačič iz Šmartnega v R. d. v Zibiko. Srečni Zibičani!

u Zaradi obrekovanja gostilničarja g. Štribarja v Št. Petru v Sav. dol. v znani zadevi so bili pred okr. sodiščem v Celju kaznovani delavec Peter Jošt iz Celja na 10 dni zapora z 2 postoma, istotako Fr. Cestnik, delavec iz Loznice; hlapec Jernej Križan v Žalcu je bil obsojen na 8 dni.

Klerikalna izobrazba. Piše nam somišljenik: Nedavno sem prišel v Št. Jur ob J. ž. in zašel tam v K. klerikalno gostilno. Naletel sem na tropo pijancev, ki so vsi glasno kričali, da so klerikalci. Nek „izobražen“ klerikalni mladenič se je hotel še posebno na ta način skazati, da je pljunil v poln kozarec vina in ga potem z vidnim tekom izpil. Žalosten vzgled, kam privede drugače pametne ljudi „krščanska izobrazba“ in hujskanje duhovščine.

o Za družbo sv. Cirila in Metoda nabral g. Miloš Jarnovič iz Dramelj na lovski veselici v Vojniku po dražbi za zadnjega ustreljenega zajca znesek 24 kron.

v Za družbo sv. Cirila in Metoda so darovali mlinarji v Majdičevem paromlinu kot čisti dobiček dobiček plesnega venčka v Sp. Hudinji v soboto dne 20. febr. K 10.—. Prisrčna hvala vrlim narodnjakom!

a Prva narodna veselica na Muti, ki se je vršila dne 21. t. m. v šoli Ciril-Metod-ove družbe je uspela nad pričakovanje lepo — udeležencev bilo nad 100. Zbrane je pozdravil g. učitelj Hren prav prisrčno ter omenjal v svojem govoru važnejše dogodke. V imenu glavne družbe je govoril g. Prekoršek iz Celja, ki je zlasti kazal na razloček med nemško in slovensko šolo ter na neizmerno škodo, ki jo trpi slovenski otrok v nemških šolah. — Tamburaši iz Vuhreda so poskrbeli za zabavo, domači fantje so igrali prav izvrstno, dekleta pa so nas razveselile z lepimi deklamacijami. — Ob meji se svita. Tako naprej!

a Kadar klerikalci politično zavozijo, takrat pridigajo verski boj proti „Narodni stranki“. Tako tudi zadnje čase sem. Mislimo, da se nobeden pameten človek ne bo dal zmotiti ljudem, ki oznanjujejo in branijo vero — a je sami najmanj imajo.

a Ženske že mobilizirajo klerikalci za bodoče deželno-zborske volitve. Znano je, da duhovni gospodje najraje izrabljajo naše ženske v svoje umazane politične in le premnogokrat tudi gospodarske namene. To je tudi znamenje, da se bliža hud volilni boj.

a Nesreča. V sredo se je ponesrečila 22 letna Katarina Kokol, dekla pri posestniku Hrastniku v Koreni. Slamorenica ji je odrezala tri srednje prste na desni roki.

o Šmartno ob Dreti. Takajšnji poštni urad dobi pismonošo, kateri bode raznašal poštne pošiljke v ponedeljek, sredo in petek v okolico Št. Jošt in Volog, v torek, četrtek in soboto v Delce, Brdo, Lužo, Lačovas, Potok, Pastopolje, Sp. in Zg. Kraše.

b Nemci v Št. Ilju. Mariborska „Straža“ piše, da so si zagotovili Nemci z nakupom večjih posestev v Št. Ilju v 1. in 2. razred pri obč. volitvah, ki se bodo vršile letos meseca avgusta. Sedaj se pa pripravljajo, da vzamejo še 3. razred. Nek kos njive so kupili in razparcelirali na 20 kosov. Tako se je dobilo 20 novih volilcev več. „Straža“ nato poziva za nabiranje doneskov za društveni dom v Št. Ilju. Nabralo se je doslej 1700 K. Ne verjamemo, da bode ta društveni dom vse zalegel; v Št. Ilju je treba gospodarskega protiboj, drugače bomo zares za vselej zgubljeni.

v Dež. šol. svet štajerski odredil je, da bodo šole v Vojniku (slov.-nem.), v Novicerkvi in v Ljubečni, ki so bile to šolsko leto zavoljo škrlatice zaprte, imele letos 4 tedne dalje poduk.

v Deželni šolski svet je nastavil učiteljico na Vranskem gspdc. Bibijano Kolšek definitivno. — V stalen pokoj je stopil g. I. Košar, nadučitelj pri V. Nedelji.

v Drobne novice. 100 parov se je poročilo na pustno nedeljo v Gradcu. — Sedem prstanov je ukradla minulo soboto pri urarjih v Mariboru sluškinja brez dela Terezija Pobežin iz Slatine. Policija jo je zaprla. — Nastavljen bo v Marnberku kot živinozdravnik dr. David Wirth, rodом iz Ljutomera. Wirth je prvi doktor živinozdravstva, rodом iz Štajerskega. — Odpravljen je pasji kontumac v radgonki okolici.

v Umrl je v Kozjem v torek kanonik in vpokojeni dekan kozjanski g. Iv. Bosina. Bil je častni občan trga Kozje. N. v m. p!

b Nadžupnik v Laškem trgu, g. dr. Kruljc nastopi 1. marca svoje mesto. — Župnijo Pameče je dobil g. Juško, kaplan na Sladki gori.

b Iz Trbovelj. Naše srčne želje po ustanovitvi „Sokola“ v Trbovljah

se bodo vendar izpolnile dne 28. svečana 1909. Dolgo časa smo se bavili s to mislijo, dolgo časa premišljevali kako in kaj, toda razmere časa in hrepenenje po telesni in duševni izobrazbi so pretrle trdo ledeno skorjo bojazljivosti, stopili smo z energično voljo na dan. Vsi predpogoji k rojstvu najmlajšega, a že ob rojstvu jakega „Sokoliča“ so tu. Celo vrsto krepkih in navdušenih fantov; v blagajni 800 K za prvo silo —; krasno in velikansko dvorano pri g. Forteju kot vežbališče, prvo podpico in pomoč od strani sl. „Sokolske zveze“ v Ljubljani kar se tiče društvenih zadev, vse to imamo zagotovljeno. Lahko torej gledamo z mirnim in ponosnim pogledom na našega mladega, a krepki perotnici razprostrajočega „Sokola“. Našim bratom, prijateljem in podpornikom pa čvrsti „Na zdar!“

b Odlikovanje cerkovnika. Odlikovala je štajerska namestnija cerkovnika v Kamnici, g. Tomaža Dobaja, s častno kolajno za 40 letno zvesto službovanje.

Umor. Dne 21. febr., zadnjo nedeljo, je vstrelil zelo priljubljen fant po domače Ješovski v gostilni pri Sv. Trojici fanta Antona Skrabla iz Prišavce v srce. Nesrečnik je bil takoj mrtev. Ješovski se je sam naznanil, sodniji. O povodu bomo še poročali.

o Vzoren nemški okr. sodnik. Te dni je prišel znan Slovenec v neko rogaško gostilno, ne vedoč, da je tam gnjezdo rogaških Nemcev. Komaj ga je okrajni sodnik Pavliček zagledal, je že začel vpiti nad njim in je poklical domačega hlapca, da ga vrže vun. Za danes le toliko o celi zadevi, katera se bode pred sodnijo nadaljevala. G. Pavličku pa bomo v prihodnjih številkah posvetili malo več pozornosti in ne vemo, če bo te pozornosti posebno vesel.

u Iz Maribora. Skioptični večer. V soboto 27. svečana se priredi v mali dvorani „Narodnega doma“ skioptični večer s predavanjem. Kazale se bodo krasno kolorirane slike (okoli 100) B e n e t k. Vstopnina .40 vin, dijaki in delavci 20 vin. Začetek točno ob 8 zvečer. Slov. Čitalnica.

v Vsiljiv berač. V Mariboru je prišel te dni v Langerjevi ulici 36 letni Šulc iz Razvine beračit. Neka 80 letna žena Lackner mu je zabranila vstop k hišni gospodinj, na kar jo je dejansko napadel in še pozneje, ko ga je vpokoj. major Turič nagnal s palico iz hiše, starki grozil, da jo ubije. Šulca ima že policija na varnem.

u Iz Jarenine. Tukaj je po kratki bolezni, plućnici, umrl veleposestnik g. Jakob Rošker 70 let star. Bil je zvest sin slovenskega naroda, poštenjak skoz in skozi ter zmernega mišljenja. Čital je veliko ter dobro poznal razvoj in zgodovino naroda in njegovih voditeljev. Dolgo let ga je dušila huda naduha. Sreča mu ni bila mila. Najpočiva v miru v domači zemlji!

b Neuljuden uradnik. Te dni je prišlo v zadevi priziva proti občinskim volitvam v Celje več uglednih posestnikov iz Št. Vida pri Grobelnem. Imeli so na okrajnem glavarstvu opraviti z dr. Brescharjem. Ta je baje nad možmi strašno kričal. Bi radi vedeli, odkod si jemlje politični uradnik, plačan z denarjem davkoplačevalcev, to pravico?

u Spala sta pri mrtvem otroku zakonska Braunstätter v Eisenerzu na Zg. Štajerskem, ko sta se namreč zjutraj zbudila, sta našla pol leta staro deklico mrtvo v postelji. Otroku se je ponoči sedeno mleko vzdigovalo in se je pri tem zadušil.

b Povečanje nemškega posestnega stanja. Namerava se davčnega asistenta g. Josipa Tajnika premestiti iz Rogatca v Ljubljano. Komaj so to zvedeli rogaški nemškutarji, so že oblazili razne gospode v Gradcu, da bi

to mesto zasigurali v bodoče kot nemško posestno stanje. To na znanje našim odločujočim krogom!

b Ponesrečil se je v Ljubnem na Zg. Štajerskem premikač J. Šmrekar. Padel je pod kolesa in mu je zdrobilo levo nogo.

Štajerska dežel.-zborska vol. reforma je dobila že cesarjevo potrjenje. Pripraviti se imamo torej na deželno-zborske volitve najkasneje v majniku.

v Nastavljen je v Zg. Radgoni okrajni gozdar Fric Grill, seveda nemškutar.

v Človekoljubni ptujski svet je dovolil nemškemu dij. podpornemu društvu v Gradcu K 20.— „Südmarki“ (podpornemu društvu za lene nemškutarske obrtnike in dogospodarjene posestnike) pa K 100.— podpore.

v Glavna mlekarna v Celju se je ustanovila 18. tm. v Celju. Novo podjetje obeta postati za ves okraj največje važnosti. Ta zadruga temelji na sledečem načrtu: Po celem okraju se osnujejo male krajevne mlekarne, katerih naloga bo, zbirati mleko v svojem ožjem okolišju in ga dopošiljati „Glavni mlekarji v Celju“. Slednja ima skrbeti za vnovčenje in sicer v prvi vrsti s prodajo svežega mleka. Kar bi se ga tem potem ne moglo razpečati, predela se v surovo maslo. Nekaj teh krajevnih mlekarj je ustanovljenih, nekaj pa že pripravljenih. Deleži glavne mlekarne so po 50 K in 10 K, visokost pristopnine bo določilo načelstvo. Zaveza je desetkratna. Kot člani oziroma članice lahko pristopijo v prvi vrsti krajevne mlekarne in posamezni posestniki, nadalje pa tudi razne druge pravne osebe, ki se morejo vezati s pogodbami. Tn bi bilo osobito želeli, da pristopijo razni denarni zavodi, pa tudi druge kmetijske zadruge in pomagajo s tem mlado podjetje, ki potrebuje ravno v začetku večji kapital, utrditi. Prvo načelstvo se je sestavilo sledeče: ravnatelj dr. Anton Božič, posestnik v Celju, namestnik Miloš Stibler, zadrugi potovalni učitelj v Celju. Udje načelstva: Josip Drogenik, posestnik v Št. Jurju ob Juž. žel., Miha Jošt, veleposestnik v Gotovljah, Martin Ocvirk, posestnik v Pirešici, Valentin Samec, posestnik v Rantolah in Franc Vuga, posestnik na Grobelnem.

Nadzorstvo se je sestavilo sledeče: predsednik Fran Goričan, posestnik v Višnjivasi pri Vojniku, namestnik Miloš Levstik, učitelj in posestnik v Celju. Udje nadzorstva: Baron Warsberg, grajščak v Šmartnem na Paki, Janez Goričnik, župan in posestnik v Šmartnem na Paki, Štribar Alojz, posestnik v Št. Petru v Savinjski dolini, Antloga Andrej, posestnik v Gotovljah, Steiner Vinko, posestnik na Gorici, Krajnc Davorin, posestnik v Galiciji, Mahne Anton, posestnik v Trnovljah, Brezovnik Anton, posestnik v Vojniku, Kveder Karl, učitelj v Št. Jurju ob juž. žel., Mastnak Anton, posestnik in župan v Dramljah, Palir Janez, posestnik v Grobelnem in Štor Anton, posestnik ter lončar na Ponkvi ob J. ž. Mariborski klerikalci so že izlili svojo jezo nad novo organizacijo. Znamenje, da je dobra!

v G. drž. poslanec Roblek je že v „Nar. L.“ razložil, zakaj so letos hmeljske cene tako slabe. Spis je zares strokovnjaški in ga priporočamo gg. urednikom pri „Sl. Gosp.“, osobito g. dr. Korošcu, ki svoj čas ni prav ničesar storil v drž. zborni, ko se je koval provenijenčni zakon, zato ker ni ničesar o stvari razumel. G. dr. Korošec, saj se še spominjate, kake „debele“ ste govorili na žalskem shodu? Mi želimo klerikalcem in pa vsem Slovencem, da bi imeli tako delavne, odločne in poštene može za poslance kakor je g. Roblek katerega vsakdo spoštuje in ljubi, kdor ga pozna. Zato mu tako

pisarenje „Slov. Gosp.“ ne more škodovati.

V V gornjegrajski krajni šol. svet je občina trg Gornji grad v svoji seji v nedeljo, dne 14. tm. izvolila g. Josipa Prislana in g. Ignacija Rupa. Oba sta moža na svojem mestu in vrla naprednjaka. Dosedaj sta te dve mesti zavzemala g. Matek in gosp. Krajnc Matija.

V Pri Golobu pri Sv. Trojici v Sl. gor. se tarokira za „Südmark“. To v vednost narodnim krogom pri Sv. Lenartu.

V Zblaznela je v Mariboru 35 letna strojevodja žena Ana Ploj. Prepeljali so jo v Gradec.

Novice iz drugih slov. krajev.

V Tehnične visoke šole v Avstriji obiskuje sedanjí zimski semester 9896 visokošolcev. Graška tehnika ima 645 slušateljev.

V Schulvereine table. Za nemški „Schulverein“ je izdelal učitelj Böhm v Badjejevicah posebne stenske table za deške in dekliške šole z napismi „Tebi nemški deček“ in „Tebi nemška deklica“ ter hujskajočo vsebino. Natančno ministerstvo je odločilo, da imajo okr. šolski sveti določiti, ali smejo te table v nemških šolah viseti ali ne. To v znanje prizadetim okr. šolsk. svetom.

V Vsi trgovski uslužbeni so z ministerijalnim ukazom z dne 1. febr. 1909 oproščeni obveznega zavarovanja v znaní drž. zavarovalnici zasebnih uradnikov.

V V posnemanje! Češka občina Tahov na Moravskem je dala neki nemški vdovi samo pod tem pogojem občinsko podporo, da je obljubila svoje otroke šest let češki vzgajati.

V Poročil se je v Ameriki g. Fran Štábec, rodom iz Ključarovec pri Sv. Križu na Murskem polju z go. Marijo Kavčič, roj. Skriba, doma iz Kropce na Kranjskem.

V Jugoslov. zadrug je bilo koncem 1. 1908. 1113. Od teh jih ni poslovalo kakih 160—170. Vendar pa število zadrug kaže, da se Jugoslavlani (številka ne obsega Hrvatske, Bosne in Srbije) gospodarski pridno gibljejo.

V Slov. kršč. soc. zveza ima dne 7. marca občni zbor.

V Državna podpora. Za vodovode v Blečem vrhu (obč. Polica) in Doleh (obč. Grosuplje) je dovolila vlada 484, oz. 165 K podpore.

V Celovski občinski odbor je dovolil „Südmarki“ 100 kron.

V Mlekarski tečaj na Vrhniki ki ga priredi deželni odbor, se vrši od 15. aprila do 15. sept. t. l.

V Ljubljanska občina prevzame deželno gledališče v Ljubljani.

V Državno podporo za zgradbo zavskega mostu pri Tacnu je ministerstvo zvišalo od 50.400 K na polovično vsoto projektiranih stroškov K 82.000.

V Kmetijski tečaj se priredi v Cerkljah na Gorenjskem od 2. do 4. marca. Predavalo se bo o umetnih gnojilih, mlekarstvu itd.

V Kot notar se naseli v Rožeku dosedanji notarski kandidat v Mariboru dr. Robert Baumgartner.

V Slovensko glasbeno društvo osnujejo v Trstu. Priprave so skoro izvršene. Prepričani smo, da bo društvo mnogo pripomoglo k vsestranskemu napredku tržaških Slovencev.

V Glede rešitve ricmanjskega vprašanja piše „Hrv. Korespondenca“, da se je državnemu poslancu dr. Matku Laginji, kakor zastopniku Ricmanjcev in Ložanov, posrečilo doseči v ricmanjskem vprašanju sporazum med pristojnimi oblastmi in da je smatrati ricmanjsko vprašanje za rešeno. Sporazum

temelji na teh le načelih: Za Ricmanje in Log se nemudoma ustanovi samostojna župnija. H kongrui letnih 1400 kron prispeva cerkev 315 K, ostanek trpi verski zaklad; župljanov ne zadene nikakoršno breme. Župnika bodo volili vsi župljani, ki imajo občinsko volilno pravico. — Cerkvena občina postane župni patron z vsemi pravicami in dolžnostmi za bodočnost. Za popravo cerkve in župnišča potrebnih 10.000 kron plača verski zaklad. Cerkveni obred je latinski. Na podlagi tega načela bo ordinarij (škof) v smislu dotičnih predpisov rimske kurije uredil rabo slovenščine v cerkvi.

V Za „zalego nazionale“ so pobirale v Kopru minoli pondeljek gosposdične iz „odličnih“ italijanskih rodbin. Značilno je, da so potrkale na vrata in žepe tudi vseh sicer zaničevanih Slovanov, seveda brez uspeha. Pa za laško predrznost je postopanje značilno.

V Tržaški mestni svet je v svoji seji 17. t. m. sklenil, da se tržaške vojašnice premeste na primerne prostore v Rocol, kar bo stalo okoli 7 milijonov kron. Sedajni vojaški prostori se razparcelirajo. Sprejela se je rezolucija, naj se justična palača začne čimprej zidati.

V Okr. glavarstvo v Tolminu je razveljavilo sklep občine Livek z dne 2. dec. l. l., da se imajo vse vaše table v občini popraviti s samoslovenskim besedilom. Daleč smo prišli v naši „pravični“ Avstriji. Vlada si lasti pravice, ki jih imajo po postavah občine.

V V Mokronogu sta praznovala trgovci Jos. Šinelj in njegova soproga Rozalija nedavno srebrno poroko.

V Kranjske vodne sile. Deželni odbor je sklenil, da sestavi kataster vseh studencev in vodnih sil na Kranjskem, ki bi mogli služiti za preskrbo pitne vode ali kot gonilne moči v tehnične svrhe.

V Prosta organizacija okrožnih zdravnikov na Kranjskem ima 26. tm. ob 6. uri zvečer svoj redni občni zbor v mali dvorani v Unionu.

V Poljudna predavanja o jetiki hoče vpeljati „Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih“. Društva, ki žele taka predavanja, naj se obrnejo na predsedstvo društva.

V Županom v Voloski-Opatiji je zopet enoglasno izvoljen dr. Andrej Štanger.

V V Boljuncu (v Istri) je umrla mati občespoštovane rodbine Venturinijeve, Amalija Venturini.

V Pod kolo od voza je prišel v Ronkih 6 letni Vižintin Ivan. Kolo ga je tako zmečkalo, da je kmalu nato umrl.

V Nasilen tat. V Trstu so v ponedeljek zvečer zasačili nekega moža, ko je odpiral vrata na podstrešje v ulici Ghega 7. Tat je takoj zbežal na ulico in ko sta mu dva moža sledila je potegnil revolver, da bi ju ostrašil. Še le na Piazza della Stazione se je posrečilo nekemu stražniku ga aretirati. Bil je 26 letni ključavničar J. Kirchner iz Dunaja.

V Brezplačna mesta v morskí kopeli v Gradežu. „Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih“ razpisuje za tekoče leto 6 prostih mest v morskem kopališču v Gradežu. Pravico do teh mest imajo škrofulozni in k škrofulozi nagnjeni otroci na Kranjskem izven Ljubljane stari od 6 do 12 let. Prošnje z ubožnim in zdravniškim spričevalom je vložiti do 1. maja t. l. na predsedstvo društva.

V Slovenski „veleizdajalec“, narednik domobr. pešpolka št. 27. Jurij Zidanšek, o katerem se je že pred meseci poročalo, da je v preiskovalnem zaporu zaradi veleizdaje, je zdaj obsojen od vojaškega sodišča v Gradcu na — 18 mesev ječe. Zakaj je pravzaprav obsojen, se ne ve natanko. Eni

pravijo, da zaradi tega, ker se je nekoč izrazil, da bi se Avstro-Ogrski v slučaju vojne s Srbijo slabo godilo, drugi pa zopet, da zato, ker je baje pisal neke notice v „Slov. Narod“ (kar pa ni res!). Naj bo že eno ali drugo, obsodba je naravnost drakonična. Poklicani činitelji naj posvetijo v afero!

V Viadukte pri Borovnici straži vojaštvo. Baje se potikajo srbski vojniki po Kranjskem in so sumljivo hodili tudi okrog velikih viaduktov Južne železnice pri Borovnici. Zategadelj so vojaške oblasti odredile stražo viaduktov.

V Skrb tržaškega ordinarijata za Lahe je res ginljiva. Sedaj poroča „Edinost“, da se je v samoslovenski cerkvi pri sv. Ivanu uvedla ob nedeljah italijanska propoved in maša. List dokazuje, da je vkljub malemu odstotku italijanskega prebivalstva v fari ta odredba vendar popolnoma neupravičena.

V Deželnim glavarjem v Istri je imenovan dr. Rizzi, njegovim namestnikom pa dr. Matko Laginja.

V 9000 K državne podpore je dovolilo polj. ministerstvo kranjski kmetijski družbi za povzdigo sadjereje in vinarstva v l. 1909, posebno za društveno drevesnico v Ljubljani.

V Notar Hafner obsojen. Kasijsko sodišče je zavrnilo pritožbo notarja Hafnerja proti sodbi okrožnega sodišča v Novem mestu, ki ga je obsojilo v 3 mesečno ječo zaradi zapečljavanja h krivemu pričevanju.

V Idrijski dekan Arko, ki je pri zadnjih dež. zbornih volitvah kot klerikalni kandidat v idrijski mestni kuriji propadel, je hotel še vseeno zlesti v dež. zbor. Hotel je dobiti mandat v kmečki skupini po umrlem Lavrenčiču. Duhovniki so takoj sklicali shod klerikalnih zaupnikov, a ti so odklonili kandidacijo. Arko in soglasno sprejeli kandidacijo kmeta Rih. Ferjančiča iz Goč.

V Vlada državna obrtna šola — seveda nemška — se ustanovi v Celovcu. Med ministerstvom za javna dela in celovško občino se vrše tozadevna pogajanja. Neizmerno ginljiva je vladna skrb za Nemce. Če mi zahtevamo obrtnih šol, na Dunaju nič ne čajejo. Bo treba govoriti glasneje.

V V Istri imajo posestniki toliko vina, da ga ne morejo prodati. Zato so se nekateri posestniki zedinili, da bi ustanovili v Trstu „Zadružno istrsko krčmo“.

Razne novosti.

Senzacijonelni umor na Dunaju.

Dunaj 25. febr. (Brz. „Nar. Dnev.“) Kakor javlja neka tukajšnja lokalna korespondenca, se je našlo včeraj popoldne pri arzenalu nekega pešca od 108. pešpolka mrtvega. Preiskava je dognala, da je vojak vstreljen, ne ve se pa, ali ga je vstrelil kdo drug ali pa sam. Zanimivo je, da je stal vojak na straži pred zrakoplovnim oddelkom arzenala. Druga straža bi ga imela zamenjati ob 2. uri popoldne. O natančnejšem rezultatu preiskave se strogo molči.

V 5000 dinarjev za žrtve potresne katastrofe v Italiji je daroval srbski kralj Peter o priliki dobrodelnega koncerta.

V Veliko čebelarstvo priredi nemško čebelarstvo osrednje društvo za Češko dne 8., 9., in 10. avgusta t. l. v Pragi.

V Čez 11 let oproščen. Segedinski porotniki so oprostili kmeta Ivana Horvata, kat. ri je bil pred 11 leti obsojen, ker je baje zastupili svojo taščo. Po novih pričah se je zdaj dokazala Horvatova nedolžnost!

V 600 porok na eden dan. Na pustni ponedeljek je bilo na Dunaju 600 porok in vrhu tega 100 srebrnih in zlatih porok.

V Na Rumunskem je zapadel tako visok sneg, da so pretrgane železniške zveze in je več tovornih vlakov obtičalo v snegu.

Državno poskušnjo vin priredi društvo za varstvo avstrijskega vinogradništva dne 15. in 16. aprila na Dunaju. Poskušala se bodo vina iz tostranske polovice države. Na poskušnjo lahko pošlje vsak vinogradnik vina lanske trgatve, ki jih je sam pridelal; vino mora biti čistovrstno, drugega se ne sprejema in pojasnila daje društveno vodstvo (Geschäftsleitung des Vereines zum Schutze des österreichischen Weinbaues in Krems a. D.)

V Čebelarstva razstava bo v Rumi v Slavoniji od 29. avgusta do 5. septembra t. l.

V Državni zbor na Danskem sprejme v kratkem zakonsko osnovo, ki prepoveduje mladeničem izpod 16 let pušiti in nastavlja visoke denarne globe za one, ki bi to dovoljevale ali celo pospeševale.

V Med slavljenjem zaroke se je ustrelil v Paviji dr. Riboldi. Vstati je med neko navdušeno napitnico na čast zarocenca, potegnil samokres in se ustrelil. Smrtnoranjenege so prepeljali v bolnišnico.

V Cesarja toži za 600.000 kron lekarnar Jenay v Budimpešti. Njegov ded je posodil očetu cesarja, nadvojvodi Francu Karlu, 6000 dukatov. Jenay ima od tega podpisano dolžno pismo. Svota z obrestmi in obrestmi od obresti znaša danes 600.000 kron. Tozadevno vlogo je kabinetna pisarna zavrnila. Jenay je vložil po odvnetiku drugo vlogo.

V Potresl. Od vseh strani prihajajo žalostna poročila o vedno se ponavljajočih potresih. Iz Perzije prihaja zakasnelo poročilo, da je 23. januarja v provinci Luristan silen potres razdjal 60 krajev; nekateri so kar zginili s površja zemlje, 5000—6000 ljudi je mrtvih. — Dne 17. t. m. so čutili po celem otoku Portoriko močne potresne sunke. Tudi v Smirari so čutili isti dan potres.

V Organizacija moravskih kmetov. Minulo nedeljo je sklenila zveza moravskih kmetov, ki pridelujejo pesu, ustanoviti v brnski okolici veliko delniško tovarno za pridelovanje pese.

V Proti nemadžarskim narodnostim na Ogrskem se prične nova doba progono. Rumunski zastopnik Maniu je nedavno v ogrskem državnem zboru osplo napadel ogrsko vlado in Madžare sploh zaradi pomadžarjenja nemadžarskih polkov. To je dalo povod Kossuthu in tovarišem, da so začeli misliti na nova sredstva, kako zatreti narodnostno gibanje. In madžarski listi že pišejo, da se bo sklenila nova postava zoper narodnostno časopisje, ki bi onemogočila izdajanje nemadžarskih političnih časopisov. Madžarsko viteštvo se blesti v vedno lepši luči!

V Med grškimi in arabskimi duhovniki v Jeruzalemu se je napetost zopet povečala. Ker je preiskovalna komisija nasproti mnenju grških klerikov izrekla, da je ustanovitev samostojnega klera arabskih kristjanov postavno dopustna, so grški duhovniki napadli arabske in štiri ustrelili. Arabci so nato napadli grške cerkvene samostane. Grški škof je umorjen.

Zveza narodnih društev.

V Učiteljsko društvo za laški okraj zboruje v nedeljo dne 7. sušca t. l. ob 10. uri dop. v slov. šoli na Laškem. Na dnevnem redu je med drugim predavanje tovarišice H. Rieger oz. tov. B. Jurko in poročilo zastopnika učiteljskega v okr. šol. svetu.

V Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Hrastnik-Dol ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 28. t. m. ob 4. uri popoldne v gostilni gosp. Ferd. Roša v Hrastniku po običajnem sporodu, med drugim tudi volitve načelstva in zastopnikov za veliko skupščino.

V Zibika. Zahvala. Posojilnica in okrajni odbor v Šmarju pri Jelšah podarila sta šolarski knjižnici v Zibiki 21 krasno vezanih knjig, za kar se najpriskrbeje zahvaljuje šolsko vodstvo in kraj. šol. svet Zibika.

V Velika nesreča v rudniku. V premogovniku v Durhanu v Sev. Ameriki je nastala eksplozija; zasulo je okoli 160 delavcev.

V Podravske podružnice „Sl. plan. društva“ občni zbor se bo vršil 28. t. m. ob 3., oziroma 4. uri popoldne v gostilni gosp. Jožefa Muleja v Rušah po običajnem dnevnem redu.

o Učiteljsko društvo za brežlški in sevniški okraj zboruje letos v nedeljo, dne 7. marca ob 11. uri dopoldne v Brežicah. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega občnega zbora. 2. Dopisi, poročila predsedništva in društvene zadeve. 3. Iz šolske prakse. 4. Predavanje. 5. Želje in nasveti. K mnogobrojni udeležbi vlnudno vabi odbor.

Učiteljsko društvo za laški okraj zboruje v nedeljo dne 7. sušca 1909. ob 10. uri dopoldne v slovenski šoli na Laškem. Na dnevnem redu med drugim predavanje tovarišice H. Rieger ozir. tovariša Bl. Jurko in poročilo zastopnika učiteljstva v okrajnem šol. svetu.

Listnica uredništva.

Velika Nedelja: Danes nemogoče. Pride! — Ormož (copern. pravda): Pride na vrsto! — Žalec: Tudi tokrat še ni bilo mogoče. Pride prihodnjič! Nekaj več v pismu! — Gorica pri Ž.: Oprostite, ni še šlo tokrat. Prihodnjič gotovo!

Loterijske številke.

Gradec, 20. februarja 1909: 16, 64, 2, 24, 46.
Dunaj, " " " 87, 89, 3, 6, 46.

Grablje

dobro izdelane, lesene, razpošilja vsako množino (samo trgovcem) 100 komadov za 50 kron franko, postaja Ptuj ali Rogatec **Maks Berlisg**, Žetale pri Rogatcu. 82 10-5

Anton Arčan

stavitelj mlinov in žag v Št. Jurju ob j. ž. se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih mlinov in žag najboljšega sistema — tudi za male vode. — Delo izdelujem solidno in po ceni. Na zahtevanje so spričevala na razpolago. 9 25-2

Kaj

si tako obupana, soseda? — Kako ne bodem, ves denar sem izdala za obleke, pa sem še vedno raztrgana. — Ja ja; tako je, ako se ne kupuje v slovenski trgovini na debelo in na drobno

R. Stermecki v Celju,

katere razpošilja vzorce, cenike in blago po vseh slovenskih deželah in je danes najcenejša in najboljša na Spodnjem Štajerskem.

Sprejme se

natakarica na račun.

Zmožna mora biti slovenščine in nemščine, ter položiti kavcijo najmanj 600 do 800 K. Ako ima večje premoženje, ženitev pozneje ni izključena.

Ponudbe pod „Natakarica“ na upravo Narodnega Lista. 48 3-1

5000 kron zaslužka

plačam vsakomur, ki mi dokaže, da moja čudežna zbirka

300 komadov za samo glid. 2'50

ni priložnosti kup in sicer: 1 pristna švicarska patent žepna ura, sistem Roskopf, natančno ičoča in točno regul. z pismeno 3 letno tovarnsko garancijo. 1 ameriška zlata-double verižica, 2 amer. zlata-double prstana (za gospoda in damo), 1 angl. pozlač. garnitura manšetni, ovratniški in prsni gumbi), 1 amerik. žepni nožič 5 delni, 1 eleg. svilnata kravata, barva po želji, najnovejša fazona, 1 krasna kravata igla z simili-brilantom, 1 divna damska broža, zadnja novost, 1 koristna potovalna toaletna garnitura, 1 eleg. pristni portemone iz usnja, 1 par amerik. boutonov z imit. dragulji, 1 pat. angl. vremenski barometer, 1 salonski album z 86 umetniškimi in najlepšimi razglednicami sveta, 1 krasni ovratni ali lasni kolir iz pristnih orijentalnih biserov, 5 indijskih prerokovalnih hudičkov zabava vsako družbo in še 250 komadov raznih predmetov, ki so v vsaki hiši koristni in nenadomestni, so gratis. Vse skupaj z eleg. sist. roskopf-patent žepno uro, ki je sama vredna dvakrat toliko, stane sama glid. 2'50. — Dobi se proti povzetju ali proti vnaprej plačilu (tudi v znamkah) pri **S. Urbachu**, svetovna razpošiljalnica, Krakov 16.

NB. Pri naročilih 2 paketov se priloži gratis 1 prima angl. britva ali 6 finih lanenih robcev. Za neodgovarjajoče se vrne denar brez odloga, torej vsak riziko izključen.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje! 1 kg sivega, puljenega 2 K, boljsega 2 K 40 h; polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinnega, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica. 180 cm dolga. 116 cm široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za nengajajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko. S. Benisch, Deschenitz, št. 773, Šumava, Češko. 8 25-2

Proda se dobro ohranjen biljard po nizki ceni. — Natančneje se pozve pri g. A. Koželj, glavni trg št. 18.

Učenec

iz poštene hiše, s primerno šolsko izobrazbo, posebno v pisavi in računanju, sprejme se takoj v trgovini mešanega blaga Franc Vrabl, Sv. Bolfenk pri Središču.

Hiša z vrtom in njivo

se takoj proda. Lepo mesto za obrtnika. Ob jezikovni meji! — Pogoje in kraj pove upravništvo „Narod. Dnevnika“.

Vabilo

k rednemu občnemu zboru

„Hranišnice in posojilnice v Globokem, registrovane zadr. z neomejeno zavezo“, kateri se bode vršil

v nedeljo, dne 14. marca 1909 ob 4. uri popoldne v gostilni pri „Slovenski lipi“ s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1908.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Sprememba pravil.
6. Zadržno-gospodarsko predavanje.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

Lep vinograd

s plodonosnim sadnim drevjem je pod ugodnimi pogoji prav po ceni za prodati v Slatinah, postaja Rečca na Paki. — Vprašati po prijaznosti pri Marku Lipoldu, posestniku v Mozirju. 124 1

Posestvo

obstoječe iz njiv, travnikov, gozda in vrta, vsega skupaj približno 5 oralov, močno zidano hišo in hlevi **se takoj proda**. Kupci se naj zglase pri lastniku **Valentinu Spolenaku v Gornjem Sevcu**, občina Ponikva ob juž. žel.

Gostilničarji pozor!

Pristna haloška vina 1908, izvrstne kakovosti od 32—40 vinarjev franko postaja Ptuj ali Rogatec pri **Maks Berlisgu**, trgovec, Žetale pri Rogatcu. — Vzorec na zahtevanje! 88 10-3

1200 ducatov že zarobljenih la.

rjuh brez šiva

150 cm širokih in 2 m 25 cm dolgih, zajamčeno lanene, napravljene iz najboljših lanene preje porabnih za najfinerše oprave za neveste, se proda radi zmanjšanja proizvajanja za

— 2 kroni 80 vinarjev — komad. Najmanjši nakup 6 komadov proti povzetju.

8000 metrov najfinejših, brez napak, beljenti rumburških platnenih ostankov (platno za perilo), ostanki so 4 do 18 m dolgi, porabni za najfinejšo telesno in posteljno perilo, se prodajo po

50 vinarjev 1 met. Izbrani ostanki, dolgi 14 do 18 m 55 v. Najmanjši nakup 40—50 m proti poštenu povzetju.

Pozor! Za neugajajoče pošljem takoj denar nazaj, torej nobenega rizika.

S. Stein, tkalnica platna, Nachod na Češkem.

Nova zidana

hiša

četrt ure iz Celja, tik okrajne ceste obsegajoča eno veliko in dve srednji sobi, kuhinjo, klet in gospodarsko poslopje, se proda prostovoljno. — Tik hiše je trta (brajda) z letnim pridelkom 500 l in njiva v obsegu četrt orala.

Pojasnila daje lastnik hiše v Čretu pri Celju h. št. 27.

Zahvala.

Za obila sožalja, ki so se nam izrekla povodom prerane smrti naše iskreno ljubljene hčerke, sestre, oziroma svakinje

Marije Kene alias Kunej

katere zemeljski ostanki so se v nedeljo, dne 21. svečana t. l. ob ogromni udeležbi sočutnega ljudstva položili k večnemu počitku, kakor tudi vsem onim, ki so ji na kakšen koli način izkazali ljubav v boleznih in ki so jo spremili v kraj pokoja, se izreka tem potom najiskrenejša zahvala.

Posebno priručna zahvala izreka se č. g. župniku „pišeckemu“ za krasni, ganljivi nagrobni govor, sl. pevcom za prelepo pesem nagrobnico, vsem sorodnikom, osobito c. rodbini, ozir. „botrom“ Podvinski za predragi rajnici izkazane dobrote ter c. rodbinam Kokot, Medved, Tominc in g. Černeju za izraženo sožalje in udeležbo pogreba s hropenečo željo, da se predrage nam rajnice spominja v molitvi in se jo ohrani v blagem spominu.

Žalujoča rodbina.

Rdor hoče dobre

travnike

in lepo živino imeti, ne pozabi gnojiti razun s Tomaževo žlindro tudi s

kajnitom ali še bolje s 40% kalijevo soljo.

Prodaja na debelo in drobno po najnižjih cenah trgovina z železnino in poljedelskimi stroji „**MERKUR**“, P. Majdič, Celje.

Največja in najcenejša izber

zaročnih in različnih drugih zlatih, double itd. prstanov uhanov, verižic, zapestnic in sploh vsakovrstne zlatnine in srebrnine.

Pozor! Predno si kupite uro, oglejte si mojo velikansko zalogo pravih švicarskih zlatih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur, budilk, verižic, toplomerov, očal, daljnogledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite **cenike**, katere razpošiljam zastoj in poštne prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič v Celju, „Narodni dom“.

6 52--8